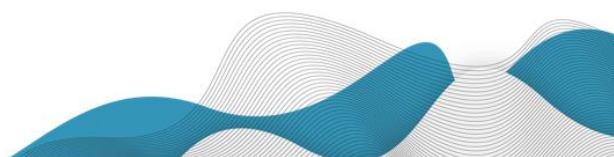

PROJEKT STRATEGII ROZWOJU GMINY LIPINKI

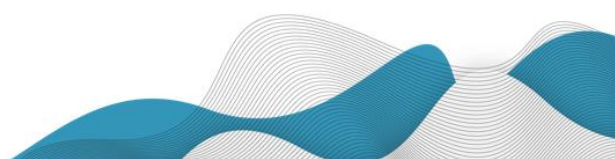
LIPINKI 2021

Spis treści

I ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE I METODOLOGICZNE	3
II STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY LIPINKI.....	8
II.1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	9
II.2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	15
II.3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	20
II.4 Podsumowanie badania ankietowego.....	22
III STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY LIPINKI.....	23
III.1. Misja i wizja	24
III.2. Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze społecznym	25
III.3. Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze gospodarczym.....	33
III.4. Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze przestrzennym	38
IV Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Lipinki oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej.....	43
IV.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Lipinki	44
IV.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	52
V Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju Województwa.....	55
V.1. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju Województwa	56
V.2. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych.....	61
VI System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	65
VII Ramy finansowe i źródła finansowania	68
VIII LITERATURA	70
IX ZAŁĄCZNIKI.....	72
ZAŁĄCZNIK NR 1: TABELA EWALUACYJNE.....	73

I ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE I METODOLOGICZNE

Niniejsza dokumentacja została opracowana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a w szczególności z:

- Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r., o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057) w zakresie metodyki pracy;
- Ustawą z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021r. poz. 1372) w zakresie dotyczącym planowania;
- Ustawą z dnia 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021r. poz. 247) w zakresie przeprowadzenia oddziaływania na środowisko.

Strategia jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w zmieniających się warunkach zewnętrznych i wewnętrznych kraju. Horyzont czasowy Strategii przyjęty na lata 2021-2030, wynika m.in. z przyjętych okresów programowania krajowej polityki regionalnej - głównym celem polityki regionalnej określonym w „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030” jest bowiem efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dokument jest ponadto spójny z okresem programowania aktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”. Strategia opracowana została także zgodnie z metodyką Unii Europejskiej polegającą na stworzeniu strategii zrównoważonego rozwoju.

W procesie badawczym korzystano przede wszystkim z metod jakościowych, obejmujących analizę dokumentów zastanych, wywiad, obserwację, eksperyment. Stosowano także narzędzia analizy i interpretacji danych. W opracowaniu dokonano także przeglądu najnowszej literatury przedmiotu. Zgodnie z założeniami metod jakościowych, znaczna część badań opierała się na pisaniu tekstów, począwszy od notatek i transkrypcji z terenu, przez opisy i interpretacje, aż po prezentację ostatecznych rezultatów badania jako całości. W badaniach zastosowano analizę deskryptywną (polegającą na wyłonieniu wzorów, tematów i regularności ze zbioru danych) oraz teoretyczną (wyjaśniającą sposób pojawienia się wzorów w zgromadzonych danych)¹. Badania zakończono w momencie osiągnięcia nasycenia teoretycznego, które w dalszej

---

¹ Por. U. Flick, *Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2012, s. 128.

kolejności pozwoliło na opracowanie wniosków i wygenerowanie obszarów strategicznych. Badania przeprowadzono w warunkach naturalnych dla rozmówców, a dane uzyskiwane w badaniach miały charakter opisowy i koncentrowały się na doświadczeniach uczestników i ich interpretacji. Badania jakościowe dotyczyły dokonujących się procesów, jak również ich wyników i konsekwencji. Rolą badacza było samodzielne gromadzenie danych, badanie dokumentów, obserwacje zachowań i przeprowadzanie wywiadów. Proces przeprowadzenia badań polegał na przeglądzie danych, nadawaniu im znaczenia i porządkowaniu ich oraz dzieleniu na poszczególne zakresy tematyczne. W badaniach zastosowano triangulację, czyli łączenie różnych źródeł danych. Zgodnie z typologią N. K. Denzina wykorzystano triangulację²: danych (polegającą na użyciu danych z różnych źródeł), teoretyczną (polegającą na użyciu różnych teorii do interpretacji materiału terenowego) oraz metodologiczną (polegającą na użyciu wielu metod badawczych)³. Zastosowanie teorii w badaniach jakościowych miało charakter indukcyjny. W badaniach dokonano także doboru próby. U. Flick definiuje ją jako sposób selekcji przypadków, materiałów czy zdarzeń, które umożliwiają jak najbardziej owocne zgłębienie badanego zjawiska⁶. Według Angrosino dobór i rozmiar próby zależą od rodzaju badanej grupy oraz posiadanych zasobów. Na rzecz niniejszego opracowania dokonano doboru próby w obrębie przypadków i materiałów. Celowy dobór próby opierał się na wyborze osób, które mają doświadczenie istotne ze względu na przedmiot badań⁴. Dobór próby dotyczył również dokumentów, dokonywano bowiem selekcji w obrębie dostępnych materiałów⁵.

Proces pozyskiwania danych obejmował nagrywane i transkrybowane wywiady, obserwację, analizę dokumentów, ustalenie harmonogramu badań oraz analizę i interpretację danych. Ramy badania obejmowały warunki, aktorów, zdarzenia, procesy, kwestie etyczne, strategie gromadzenia danych, procedury analizy danych, weryfikację, główny przedmiot badania, rolę badacza, pozycję informatora oraz kryteria wyboru danych i ich źródła, jak również przedstawienie ostatecznych wyników⁶.

---

² N.K. Denzin, *The Research Act: A Theoretical Introduction to Sociological Methods*, 2d ed., McGraw-Hill, New York 1978.

³ Por. M. Kostera, *Antropologia organizacji: metodologia badań terenowych*, Warszawa 2005, s. 98.

⁴ Por. M. Angrosino, *Badania etnograficzne i obserwacyjne*, Warszawa 2010, s. 67, 139-140.

⁵ Tamże, s. 176.

⁶ Por. J.W. Creswell, *Projektowanie badań naukowych. Metody jakościowe, ilościowe i mieszane*, Kraków 2013, dz. cyt., s. 212-213.

Zaproponowany model opracowania Strategii Gminy Lipinki realizowany był w kilku etapach:

- proces zaangażowania Wójta Gminy Lipinki i innych kluczowych pracowników Urzędu Gminy Lipinki w identyfikację problemów i priorytetów;
- opracowanie metodologii;
- opracowanie Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej Gminy Lipinki;
- definiowanie kluczowych obszarów strategicznych, zgłaszanie propozycji obszarów strategicznych i ich wybór, opracowanie głównych założeń obszarów strategicznych;
- konsultacje społeczne wybranych obszarów strategicznych oraz
- stworzenie rekomendacji dla Urzędu Gminy Lipinki w zakresie wyboru i wdrażania Strategii.

Proces powstawania Strategii

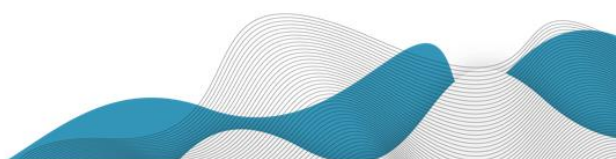
W 2021 roku Rada Gminy Lipinki podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektu Strategii Rozwoju Gminy Lipinki na lata 2021-2030 pn. „Lipinki 2030” oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji. Cele i zadania zaprezentowane w Strategii koncentrują się na poprawie jakości życia mieszkańców Gminy i podniesieniu jego konkurencyjności. Niniejsza strategia określa kluczowe obszary strategiczne, cele oraz kierunki rozwoju Gminy. Źródłem finansowania przedsięwzięć ujętych w Strategii będą środki własne budżetu Gminy, środki z budżetu państwa, funduszy unijnych i innych źródeł zagranicznych oraz potencjalnych partnerów prywatnych. Strategia Rozwoju Gminy Lipinki 2021-2030 wskazuje kierunki działania samorządu na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego w perspektywie najbliższych kilku lat. Strategia Rozwoju Gminy Lipinki 2021-2030 odpowiada na zmieniające się potrzeby społeczności oraz warunki, w jakich musi ona funkcjonować. Strategia stara się uwzględnić najlepsze praktyki w zakresie planowania strategicznego i pomiaru wyników realizacji celów poszczególnych obszarów strategicznych, a także usprawnia sposób zarządzania Gminą na wszystkich poziomach. Zatwierdzono także kluczowe obszary strategiczne, które określają, co Gmina zamierza osiągnąć w okresie 2021-2030. Dokument przedstawia cele strategiczne i operacyjne, wyrażające co Gmina chce osiągnąć w perspektywie najbliższych lat oraz konkretne działania i programy, których założeniem jest

wspieranie głównych priorytetów. Strategia zawiera również wskaźniki pomiarów celów, co umożliwia śledzenie postępów w ich realizacji oraz wyznacza podmioty za nie odpowiedzialne. Pierwszym krokiem w tworzeniu nowej strategii Gminy było określenie, na jakim etapie rozwojowym znajduje się obecnie Gmina Lipinki. Analizie strategicznej poddano stan Gminy, jej silne i słabe strony, szanse i zagrożenia zewnętrzne oraz wewnętrzne, a także tendencje rozwojowe w jej otoczeniu. Kolejny etap związany był z próbą określenia wyobrażeń Gminy Lipinki w perspektywie najbliższych kilku lat. Prace nad stworzeniem Strategii przebiegały w kilku etapach:

- określenie obszarów strategicznych Gminy do 2030 roku,
- określenie wyzwań i potencjałów gminy umożliwiających wprowadzenie w życie zdefiniowanej wizji,
- sformułowanie celów strategicznych i operacyjnych, których realizacja doprowadzi do osiągnięcia stanu opisanego w obszarach strategicznych,
- określenie metod realizacji Strategii oraz jej monitorowania i ewaluacji,
- stworzenie projektu strategii z uwzględnieniem najważniejszych założeń obszarów strategicznych,
- przekazanie projektu strategii do konsultacji społecznych,
- dokonanie ewaluacji przez ekspertów zewnętrznych oraz wprowadzenie ewentualnych korekt do projektu strategii,
- procedowanie Strategii przez Radę Gminy.

Prezentowany dokument Strategii zostanie poddany szerokim konsultacjom społecznym. Strategia informuje mieszkańców o kierunkach rozwoju i celach strategicznych Gminy oraz sposobie ich realizacji w okresie 2021-2030.

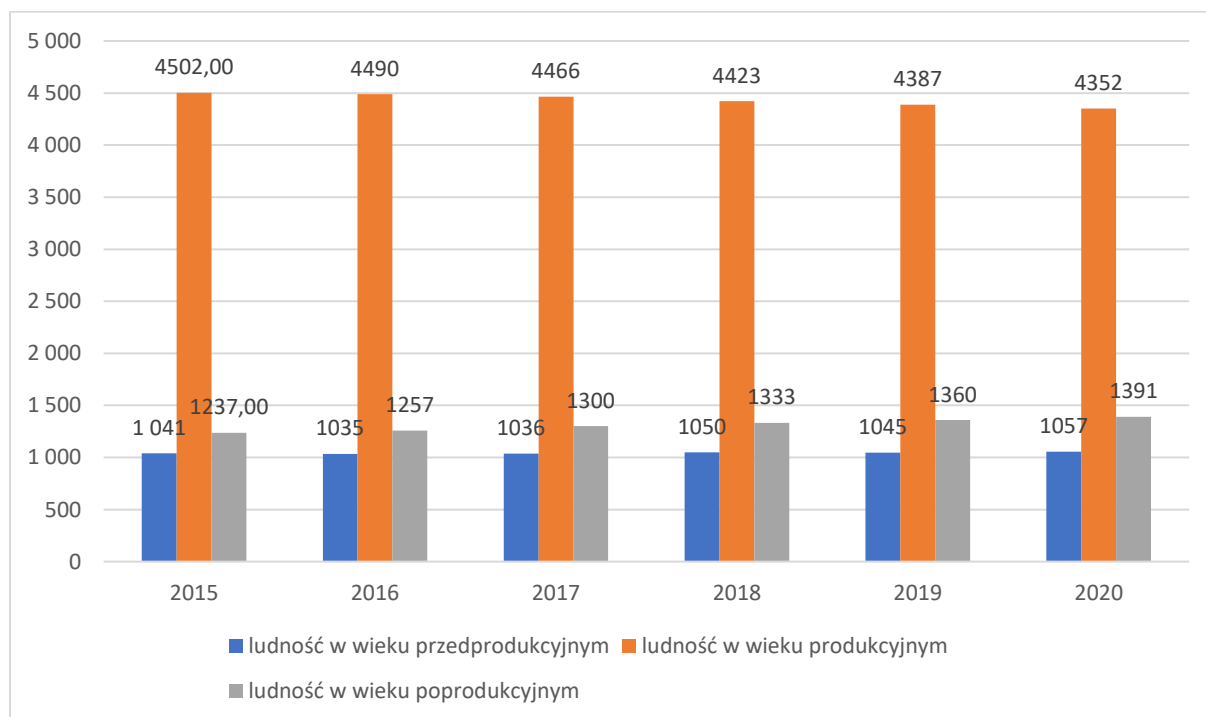
II STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY LIPINKI

II.1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Gmina Lipinki stanowi niewielką jednostkę administracyjną, której obecną sytuację demograficzną można określić jako dobrą. Z diagnozy sytuacji społecznej Gminy wynika, że w latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmalała o 0,4%, nie mniej jednak w ostatnich czterech latach obserwowany jest trend wzrostowy. Przyrost naturalny utrzymuje się na względnie podobnym poziomie. Saldo migracji w latach 2015-2020 przyjmowało wartość ujemną (wyjątek stanowi rok 2018 i 2020). Prognozy Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na to, że saldo migracji utrzymać się będzie na niewielkim ujemnym poziomie do 2030 roku, a wskaźnik przyrostu naturalnego - na poziomie dodatnim (do prognozowanego poziomu 63 osób w roku 2030), przy jednoczesnym spadku liczby zgonów (61 osób w roku 2030). W latach 2015-2020 w Gminie Lipinki można było zaobserwować zmiany w strukturze demograficznej zamieszkujących ją mieszkańców, które są jednak podobne dla większości jednostek administracyjnych w kraju. W tym okresie stale malała liczba osób w wieku produkcyjnym, rosła natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym. W latach 2015-2020 liczba osób w wieku poprodukcyjnym była wyższa od liczby osób w wieku przedprodukcyjnym⁷.

Rysunek 1: Struktura wieku mieszkańców Gminy Lipinki.

⁷ Dane pozyskane z Banku Danych Lokalnych; Urząd Statystyczny w Krakowie, „Gmina wiejska Lipinki. Powiat Gorlicki”, 2020.

Jednocześnie prognozy opracowane przez Główny Urząd Statystyczny wskazują, że w perspektywie do 2030 r. ogólna liczba ludności w Gminie będzie stale rosła. Postępować będą jednak w dalszym ciągu obserwowane już obecnie tendencje w zakresie spadku odsetka mieszkańców w wieku produkcyjnym i wzrostu odsetka osób w wieku poprodukcyjnym. W związku z powyższym w przyszłości będzie należało podjąć działania zmierzające do ograniczenia spadku liczby ludności Gminy w wieku produkcyjnym oraz wzmocnienia udziału w niej osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Istotne będzie także położenie większego nacisku na rozwój oferty usług skierowanych dla seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami. Władze Gminy dostrzegają konieczność podjęcia działań na rzecz świadomej polityki demograficznej, zwłaszcza przeciwdziałaniu negatywnym tendencjom migracyjnym poprzez działania w zakresie polityki przestrzennej i podniesienia jakości usług społecznych, które przełożą się na podniesienie jakości życia rodzin na terenie Gminy.

Poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej jest stosunkowo wysoki. Na terenie Gminy funkcjonują bowiem 2 przedszkola i 4 oddziały przedszkolne (przy Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Pagorzynie oraz przy Szkole Podstawowej w Wójtowej). Jednocześnie na terenie Gminy nie funkcjonują żłobki. W ostatnich latach liczba dzieci w przedszkolach sukcesywnie wzrasta. W Gminie działają również 4 szkoły podstawowe. Liczba uczniów w szkołach podstawowych nieznacznie spada w ostatnich latach. Otrzymywane środki z budżetu państwa nie wystarczają na pokrycie kosztów funkcjonowania placówek oświatowych i ich obsługi⁸.

Mieszkańcy Gminy Lipinki mogą korzystać z bogatej oferty sportowej, na jej terenie działają bowiem cztery kluby sportowe: UKS Błyskawica, ULKS Lipinki, LKS Wójtowa i LKS „Nafta” Kryg, które szkolą zawodników m.in. w piłce nożnej, sekcji lekkiej atletyki oraz w szachach. Zajęcia w klubach prowadzone są kilka razy w tygodniu przez cały rok. Zawodnicy mają możliwość wyjazdów na obozy sportowe, udziału w zawodach sportowych - mitingach lekkoatletycznych, zawodach rangi mistrzowskiej, zawodach ogólnopolskich. Młodzież może brać udział w szkoleniach treningowych, zajęciach sportowo-rekreacyjnych, turniejach piłkarskich organizowanych przez klub, turniejach młodzików i orlików na obiektach sportowych rywali i klubów współpracujących. Zawodnicy uczestniczą w imprezach sportowych

---

⁸ Zob. Załącznik do Zarządzenia Nr 49/2021 Wójta Gminy Lipinki z dnia 12 maja 2021 r. „Raport o stanie Gminy Lipinki za rok 2020”, Lipinki 2021, s. 26-29.

organizowanych na terenie Gminy Lipinki, Powiatu Gorlickiego i Nowosądeckiego. Wśród aktywności przeważają lekkoatletyka oraz piłka nożna⁹.

Gmina Lipinki posiada dogodne warunki do rozwoju usług turystycznych, rekreacji oraz oferty spędzania wolnego czasu ze względu na jej walory przyrodnicze i kulturowe. Czyste środowisko, dziedzictwo kulturowe regionu, bogata architektura sakralna, liczne cmentarze wojenne oraz „Szlak naftowy” obejmujący dawne i obecne tereny wydobywcze ropy naftowej to najważniejsze walory Gminy, które wpływają na jej atrakcyjność turystyczną. Dalszy rozwój gminnej oferty rekreacyjnej i turystycznej powinien odbywać się we współpracy z innymi jednostkami w Powiecie Gorlickim. Wspólne działania promocyjne pomogą w jeszcze większym stopniu zwiększyć atrakcyjność turystyczną tego regionu, przyciągną większą grupę turystów oraz zatrzymają ich na dłuższy czas.

Organizacja i koordynacja zdecydowanej większości przedsięwzięć kulturalnych na obszarze Gminy leży w gestii Gminnego Centrum Kultury w Lipinkach, w strukturze którego działa 7 Klubów Młodzieży. Na terenie Gminy funkcjonuje także biblioteka w Lipinkach z filią w Krygu i w Wójtowej. Dynamika liczby uczestników imprez przyjmowała w ostatnich latach korzystne wartości. Czas pandemii ograniczył jednak możliwości organizacji spotkań i imprez, co widoczne jest w danych statystycznych opisujących 2020 rok.

Na obszarze Gminy funkcjonuje jeden Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lipinkach oraz jeden Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Publiczne Centrum Rehabilitacji w Pagorzynie. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lipinkach ma zarejestrowane następujące jednostki: gabinety lekarza POZ w Lipinkach i Krygu, poradnię ginekologiczno-położniczą w Lipinkach, gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej i położnej środowiskowo-rodzinnej, gabinet medycyny szkolnej oraz poradnię laryngologiczną w Krygu. W ramach kontraktu z Małopolskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ są udzielane świadczenia medyczne w następującym zakresie: podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnego, położnej środowiskowo-rodzinnej, higieny szkolnej oraz specjalistyki – poradnia ginekologiczno-położnicza. Usługi w formie odpłatnej są

---

⁹ Tamże, s. 25-26.

udzielane w zakresie medycyny pracy w ramach Poradni Badań Profilaktycznych, poradni laryngologicznej w Krygu oraz poradni alergologicznej w Lipinkach¹⁰.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Lipinki odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach. W okresie 2015-2019 odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej utrzymuje się na względnie podobnym poziomie. Jednocześnie wśród najważniejszych powodów objęcia poszczególnych osób systemem pomocy społecznej można wymienić: ubóstwo, bezdomność, potrzebę ochrony macierzyństwa/wielodzietność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, przemoc w rodzinie oraz alkoholizm¹¹. W najbliższej przyszłości, na kierunki podejmowanych działań w zakresie pomocy społecznej, najsilniej wpływać będzie proces starzenia się społeczeństwa i konieczność silniejszego otwarcia się na potrzeby osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych. Planując przyszłe działania należy uwzględnić konieczność zapewnienia opieki seniorom, którzy są jej pozbawieni.

Na terenie Gminy realizowana jest polityka społeczna prowadząca do integracji i aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez realizację takich programów, jak: „Pomocna Dłoń 60+”, „Akademia Seniora”, „Opieka 75+”, „Wspieraj Seniora” oraz prowadzenie Klubu Senior+. Adresatami programów są osoby starsze zamieszkałe na terenie gminy Lipinki. W ramach w/w działań zwiększono dostępność specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych i chorych, realizowano zajęcia kulinarne, plastyczne, artystyczne, komputerowe, integracyjne, rekreacyjno-sportowe, oraz rozwijające pasję i zainteresowania, utworzono Ośrodek Wsparcia i Aktywizacji Osób Starszych w Rozdzielu, zwiększono liczbę godzin opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, a także dostarczano zakupy, zgodnie ze wskazanym przez Seniora zakresem w czasie pandemii koronawirusa¹².

Komisariat Policji w Bieczu w roku 2020 obsługiwał teren Gminy Biecz oraz teren Gminy Lipinki i realizował zadania ukierunkowane przede wszystkim na ograniczanie wykroczeń szczególnie uciążliwych dla społeczeństwa oraz na zahamowanie

---

¹⁰ Tamże, s. 29-30.

¹¹ Zob. Urząd Gminy Lipinki, *Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Lipinki na lata 2020-2022*, Lipinki 2019, s. 6.

¹² Zob. *Raport o stanie Gminy Lipinki za rok 2020*, dz. cyt., s. 42,56,81-82.

przestępczości pospolitej, a także na dalszą poprawę porządku publicznego i nadzór nad bezpieczeństwem na drogach. Na terenie Gminy Lipinki w roku 2020 odnotowano 55 przestępstw, z czego najwięcej w miejscowości Kryg – 25, Lipinki – 11 i Wójtowa – 10. Najmniej w miejscowości Bednarka – 1 i Rozdziele – 3.

W ramach funkcjonowania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Lipinkach pracuje grupa robocza w której członkiem jest dzielnicowy. Bezpośredni nadzór nad rodzinami objętymi procedurą „Niebieskiej Karty” sprawuje grupa robocza, która opracowuje indywidualny plan pomocy dla danej rodziny. Z racji przejętych obowiązków grupa robocza występuje m.in. z wnioskami o leczenie uzależnienia od alkoholu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipinkach. Przy udziale funkcjonariuszy Wydziału Ruchu Drogowego KPP w Gorlicach prowadzone były działania „Prędkość”, „Pasy”, „Kaskadowy pomiar prędkości”, „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”, „Smog” oraz „Bus i trak”. Głównym założeniem prowadzonych działań było ograniczenie liczby zdarzeń oraz podniesienie świadomości samych uczestników ruchu drogowego w zakresie ich praw i obowiązków.

W 2020 roku w gminie Lipinki oddano do użytku 19 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 2,79 nowych lokali. Na każdych 1000 mieszkańców przypada 302 mieszkań. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Lipinki to 5,58, a przeciętna powierzchnia użytkowa to 128,30 m². Są to wartości znacznie większe od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa małopolskiego oraz znacznie większe od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce¹³.

Na terenie Gminy działa wiele organizacji społecznych, które mają na celu promowanie zdrowego trybu życia, aktywności fizycznej, działalność kulturalną, wspieranie dzieci szczególnie uzdolnionych oraz pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej. Wśród tych organizacji znajdują się: Ludowy Klub Sportowy „WÓJTOWA” z siedzibą w Wójtowej, Ludowy Klub Sportowy "NAFTA" KRYG z siedzibą w Krygu, Uczniowski Klub Sportowy „Błyskawica” przy SP w Krygu, Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „LIPINKI” z siedzibą w Lipinkach, Lokalna Fundacja Oświatowa przy Szkole Podstawowej im. ks. Jana Patrzyka w Lipinkach, Stowarzyszenie Kobiet Wsi Kryg, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Lipińskiej „Jastrzębiec”, Stowarzyszenie

---

¹³ Zob. Polska w liczbach, Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lipinki#nieruchomosci [dostęp: 26.10.2021].

Trzeźwościowe „Wolność i Miłość” Diecezji Rzeszowskiej z siedzibą w Rzeszowie oraz Stowarzyszenie NOWA PERSPEKTYWA z siedzibą w Bieczu¹⁴.

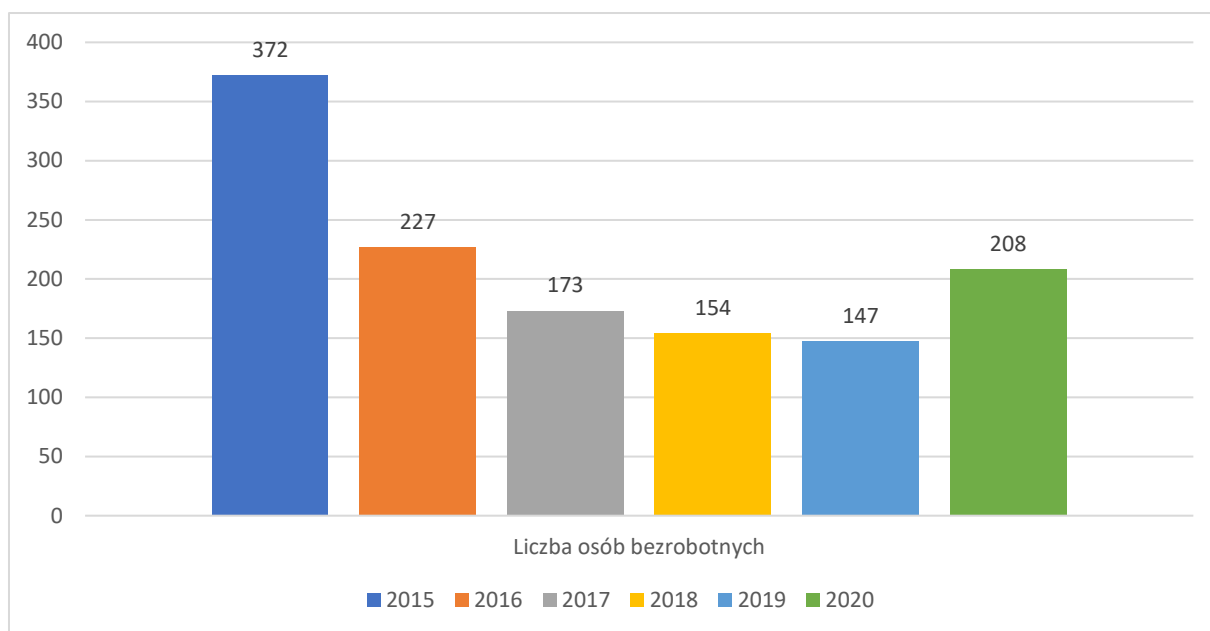
---

¹⁴ Dane uzyskane z Urzędu Gminy Lipinki.

II.2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Na tle średnich wyników dla województwa i powiatu, Gmina Lipinki charakteryzuje się niskim poziomem rozwoju przedsiębiorczości. Analiza wskaźnika liczby zarejestrowanych podmiotów w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców (dane za okres 2010-2020) pokazuje jednak jego stopniowy wzrost. W 2020 roku było to 626 podmiotów, czyli o 154 więcej niż w 2010 roku. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w gminie Lipinki w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 426 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 355 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (415) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0-9 pracowników. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Lipinki najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są budownictwo (33.2%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (18.3%).

W Gminie Lipinki najmniej osób bezrobotnych znajdowało się w miejscowości Bednarka i Rozdziele, najwięcej zaś – w miejscowości Kryg, Lipinki i Wójtowa. W 2020 roku liczba osób pozostających bez pracy była większa w stosunku do roku poprzedniego o 61. Nie mniej jednak na przestrzeni ostatnich lat (2015-2019) liczba osób pozostających bez zatrudnienia ulegała sukcesywnemu zmniejszeniu:

Rysunek 2: Liczba osób bezrobotnych w Gminie Lipinki w latach 2015-2020. Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gorlicach.

Najwięcej bezrobotnych w ubiegłym roku mieściło się w przedziale 25-34 oraz 35-44 lat, najmniej natomiast w przedziale 55 i więcej. Najwięcej osób bezrobotnych miało wykształcenie zasadnicze zawodowe, najmniej natomiast - wykształcenie średnie i ogólnokształcące¹⁵. Istotnym zagrożeniem dla obecnego funkcjonowania lokalnego rynku pracy jest odpływ osób młodych i wykwalifikowanych pracowników do przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie gmin sąsiednich oraz konkurencja ze strony silniejszych ośrodków (w szczególności Krakowa, Nowego Sącza).

Dalsze działania Gminy Lipinki w obszarze gospodarczym powinny zostać ukierunkowane na tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, sprzyjanie inwestycjom i tworzenie nowych przedsiębiorstw i miejsc pracy oraz usługi mające na celu wspieranie przedsiębiorczości (np. usługi szkoleniowe, informacyjne, poprawa jakości usług publicznych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej). Istotny będzie również dalszy rozwój lokalnego, wewnętrznego rynku pracy dostosowanego do potrzeb regionalnej gospodarki. Niezbędne staje się również wdrożenie rozwiązań umożliwiających wsparcie i aktywizację zawodową osób bezrobotnych (np. doradztwo zawodowe, staże, praktyki, szkolenia, kursy umożliwiające

¹⁵ Zob. Powiatowy Urząd Pracy w Gorlicach, *Bezrobocie rejestrowane w gminach powiatu gorlickiego, 2020*, Gorlice 2021.

przekwalifikowanie). Istotne będzie tworzenie zachęt dla przedsiębiorców do zatrudniania młodych osób (np. poprzez rozwój systemu szkoleń dostosowanych ściśle do potrzeb pracodawców).

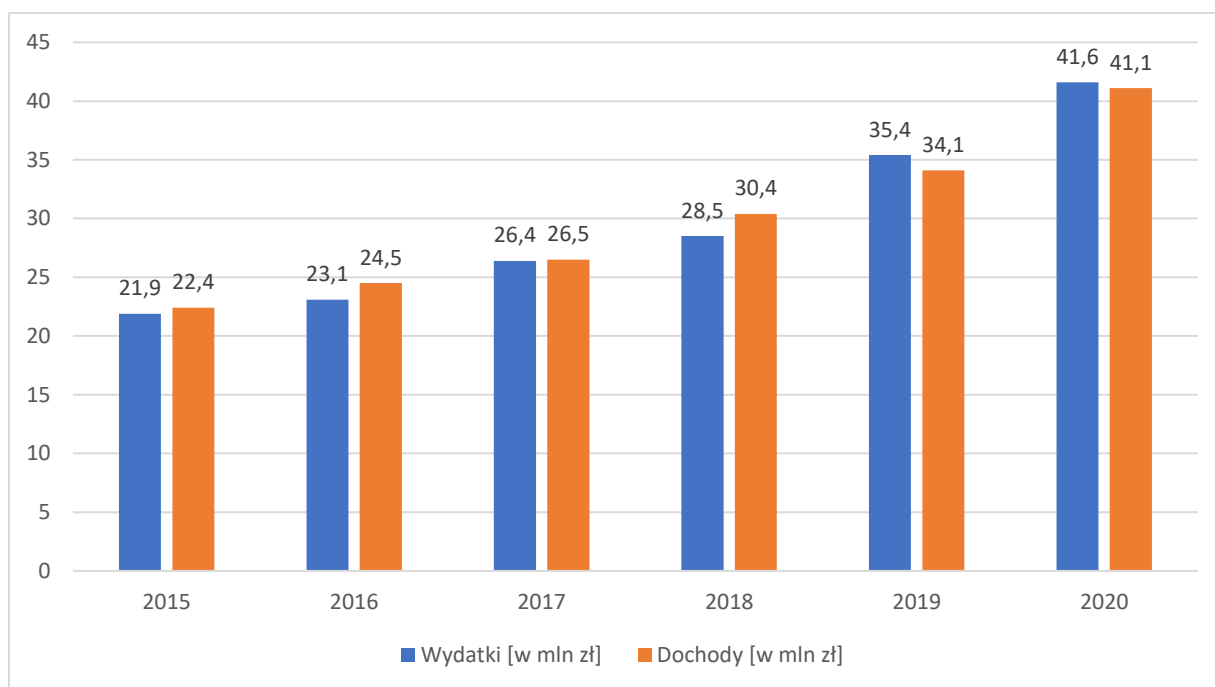
Gospodarstwa indywidualne w Gminie Lipinki charakteryzują się dużym stopniem rozdrobnienia, zaliczają się do małych i bardzo małych. W gminie przeważają gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha oraz gospodarstwa, których powierzchnia nie przekracza 1 ha. Oznacza to, że są to głównie małe gospodarstwa prowadzone przez rodziny¹⁶. Zaletą takiej struktury gospodarstw jest indywidualne podejście i ekologiczna uprawa roślin.

W ostatnich pięciu latach można było zaobserwować znaczny wzrost całkowitych dochodów i wydatków budżetu Gminy Lipinki. Wydatki budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca systematycznie wzrastają: w 2014 kwota ta wynosiła 3.109,47, a w 2020 roku - 6.057,21 zł. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 22,83%. W budżecie gminy Lipinki wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 544 zł na mieszkańca (10,8%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 10,0 złotych na mieszkańca (0,2%). W analizowanym okresie w Gminie Lipinki w latach 2015-2018 występowała nadwyżka operacyjna (kwota dochodów budżetu przewyższała kwotę wydatków budżetu). W latach 2019-2020 wydatki budżetu przewyższyły dochody budżetu¹⁷.

---

¹⁶ Strona internetowa Urzędu Gminy, <https://www.gminalipinki.pl/pl/238/0/rolnictwo.html> [dostęp: 18.08.2021].

¹⁷ Zob. Urząd Gminy Lipinki, *Raport o stanie Gminy Lipinki za rok 2020*, s. 6-10.

Rysunek 3: Wydatki i dochody budżetu Gminy Lipinki (w mln zł).

Wśród dochodów budżetowych każdej jednostki samorządu terytorialnego najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o jej samodzielności finansowej. Udział dochodów własnych budżetu Gminy w dochodach ogółem budżetu obniżył się z poziomu 38% w roku 2015 do poziomu 25,35% w roku 2020. Wśród dochodów własnych budżetu Gminy największe znaczenie odgrywają wpływy z podatków i opłat, dochody z majątku, udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych oraz pozostałe dochody.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Lipinki na okres 2021-2032 zakłada, że w roku 2021 wystąpi deficyt budżetowy, który zostanie sfinansowany planowanymi do zaciągnięcia kredytami i pożyczkami, a także niewykorzystanymi w 2020 roku środkami z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych¹⁸. Zgodnie z informacjami zawartymi w „Raporcie o stanie Gminy za rok 2020”, z uwagi na rosnące wydatki bieżące, związane ze wzrostem cen towarów i usług, wynagrodzeń, kosztów utrzymania i eksploatacji istniejącej i nowo powstającej infrastruktury komunalnej (obiekty oświatowe, sportowo-rekreacyjne, świetlice, oświetlenia drogowe, ścieżki pieszo-rowerowe) planowana w latach 2021-2032 nadwyżka operacyjna może ulec znaczącemu obniżeniu, co będzie

¹⁸ Zob. Załącznik nr 1 do uchwały nr XXIV/198/2021 z dnia 2021/02/24, *Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Lipinki na okres 2021-2032*, s. 2-13.

miało negatywny wpływ, na poziom dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych. W związku z powyższym prowadzona jest ostrożnościowa polityka inwestycyjna¹⁹.

---

¹⁹ Zob. Urząd Gminy Lipinki, *Raport o stanie Gminy Lipinki za rok 2020*, s. 10.

II.3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Nadrzędnym dokumentem planistycznym jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lipinki” z 2021 roku. Aktem prawa miejscowego regulującym planowanie przestrzenne w gminie jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Od 2005 roku obszar gminy Lipinki w całości pokryty jest planem miejscowym. Na terenie gminy obowiązuje łącznie 29 planów miejscowych, w tym 28 zmian jednostkowych do planu. Pokrycie w 100% obszaru gminy planami pozwala na racjonalne gospodarowanie przestrzenią²⁰.

Na terenie gminy przeważa zabudowa jednorodzinna i siedliskowa, zlokalizowana głównie wzdłuż istniejących dróg, w tym drogi wojewódzkiej i dróg powiatowych. Wieś Lipinki stanowi ośrodek administracyjny i usługowy. W miejscowościach Lipinki, Wójtowa i Kryg znajdują się tereny o największej powierzchni do zainwestowania.

Ważnym elementem krajobrazu Gminy Lipinki jest Magurski Park Narodowy oraz duże obszary leśne. Na terenie Gminy znajdują się złoża ropy naftowej i kruszywa drogowego. Ponadto, w obrębie gminy przeprowadzano także odwierty w celach poszukiwawczych gazu łupkowego. Gmina Lipinki w całości położona jest w zlewni rzeki Ropy. Funkcję odwadniającą pełnią potoki, w tym największy Libuszanka z licznymi dopływami, a także Bednarka. Ze względu na warunki geologiczne i morfologiczne warunki glebowe w gminie Lipinki są zróżnicowane. W części górskiej, na stromych stokach, znajdują się gleby brunatne i bielicowe, o niskich walorach produkcyjnych, posiadające jednocześnie wysokie walory hydrologiczne. W części pogórskiej przeważają gleby brunatne i pseudobielicowe, a w płaskich dolinach i kotlinach mady, posiadające wysokie walory produkcyjne²¹.

Na terenie gminy Lipinki nie występują drogi krajowe. Główną sieć powiązań komunikacyjnych gminy stanowi Droga Wojewódzka nr 993 relacji Dukla – Gorlice, o długości 42 km, przebiegająca przez jej południową część w układzie wschód – zachód, a także drogi powiatowe uzupełnione drogami gminnymi. Istotne znaczenie dla lokalnej sieci drogowej mają drogi powiatowe administrowane przez Powiatowy Zarząd Dróg w Gorlicach. W granicach Gminy znajdują się w całości lub części drogi powiatowe

---

²⁰ Uchwała Nr XXVIII/238/2021 Rady Gminy Lipinki z dnia 28 września 2021r. w sprawie „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lipinki*”, s. 20.

²¹ Tamże, s. 25.

o łącznej długości 58,8 km. Ich uzupełnieniem są wiejskie drogi gminne, które dzielą się na drogi gminne ogólnodostępne oraz drogi dojazdowe do pól i gruntów leśnych. Przez obszar gminy Lipinki nie przebiegają linie kolejowe. Jedynym środkiem transportu pasażerskiego jest komunikacja autobusowa. Na terenie Gminy brakuje również spójnej sieci ścieżek rowerowych²².

W Gminie Lipinki długość sieci wodociągowej wynosi 3,1 km w Rozdzielu, 1,28 km w Krygu i w Lipinkach 10,06 km a długość sieci kanalizacyjnej - 103,8 km. W Gminie znajdują się trzy stacje uzdatniania wody - w Krygu, w Lipinkach i w Rozdzielu. Gmina Lipinki jest w całości zelektryfikowana. Sieć elektroenergetyczna średniego napięcia na terenie gminy jest w zadawalającym stanie technicznym. Sieć niskiego napięcia jest przebudowywana systematycznie celem poprawy parametrów dostarczanej energii i możliwości przyłączenia nowych odbiorców. Gmina Lipinki jest prawie w całości zgazyfikowana w oparciu o gazociąg wysokoprężny Jasło–Gorlice –Nowy Sącz, znajdujący się poza obszarem gminy. Aż 75,8% mieszkańców gminy korzysta z sieci gazowniczej. Gaz może być wykorzystywany przez odbiorców do celów bytowo–gospodarczych i grzewczych²³.

Za gospodarkę odpadami w gminie odpowiedzialny jest Urząd Gminy. Wprowadzony w 2012 roku system zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy Lipinki uchwalony uchwałą nr XXIII/183/2012 Rady Gminy Lipinki z dnia 28 grudnia 2012 r. obejmuje wszystkie gospodarstwa zamieszkałe (bez sklepów, firm itd., które to mają podpisane indywidualne umowy na odbiór odpadów). Gmina nie posiada własnego składowiska odpadów komunalnych. W 2020 roku uruchomiono Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) znajdujący się w Wójtowej przy oczyszczalni ścieków. Mieszkańcy gminy w ramach uiszczanej opłaty za odpady komunalne mogą bezpłatnie oddawać takie odpady jak m.in.: metale, plastiki, papier, szkło, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny. Na terenie gminy działają dwie oczyszczalnie ścieków w miejscowościach Lipinki i Kryg. Od 2012 roku poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia materiałów segregowanych wzrósł o 40%²⁴.

---

²² Tamże, s. 19.

²³ Zob. Wojewódzki Fundusz Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej, *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipinki*, Kraków 2015, s. 21-22.

²⁴ Zob. Gmina Lipinki, *Analiza Systemu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Lipinki za 2020 rok*, Lipinki 2021, s. 4.

II.4 Podsumowanie badania ankietowego

Większość respondentów – blisko 70% stwierdziło, że Gmina Lipinki jest dobrym miejscem do życia. Nie podziela tego poglądu 13% ankietowanych. Zdecydowana większość badanych – 71,43% podjęłaby decyzję o pozostaniu w swoim miejscu zamieszkania w perspektywie najbliższych 5 lat. 12,5% przeniosłoby się do stolicy województwa - Krakowa. Zdaniem ankietowanych na jakość życia w Gminie Lipinki wpływa szczególnie atrakcyjność turystyczna Gminy (blisko 30% wskazań), jakość powietrza (niemal 29%), a także dostępność miejsc usługowych i handlu (12,18%) oraz dostępność szkół (9,62%). Większość respondentów stwierdziła, że Gmina Lipinki jest dobrym miejscem do życia dla osób starszych (61,18%) i dla dzieci (34,12%). Żaden z badanych nie potwierdził, że Gmina jest dobrym miejscem do życia dla uczniów i studentów. Blisko 30% ankietowanych za największy atut Gminy Lipinki uważa tereny zielone oraz położenie (22,4%), a także spokój i bezpieczeństwo (22,4%). Największymi problemami Gminy Lipinki zdaniem respondentów są brak koncepcji rozwoju (blisko 13% wskazań), zarobki poniżej oczekiwań (11,6%), niewystarczająca ilość miejsc do spędzania czasu wolnego (10,5%) oraz rynek pracy (10,2%). Ponad połowa badanych dobrze ocenia dotychczasową politykę rozwojową prowadzoną przez władze gminy. Blisko 20% ankietowanych ocenia ją źle, a 30% nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat. Zdecydowana większość osób poddanych badaniu uznała, że należy obrać zupełnie nową strategię rozwoju Gminy (61%). Wśród najważniejszych priorytetów, które wpłynęłyby na rozwój Gminy wskazano modernizację i rozbudowę sieci wodociągowej, gazowej i kanalizacji, rozwój infrastruktury technicznej oraz budowę obiektów infrastruktury turystyki i ścieżek rowerowych.

III STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY LIPINKI

III.1. Misja i wizja

Strategia rozwoju „Lipinki 2030” jest dokumentem, w którym dokonano diagnozy aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczą i przestrzennej Gminy Lipinki. Zwrócono uwagę zarówno na mocne, słabe strony, jak i szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu Gminy. Niezbędnym elementem w procesie tworzenia Strategii jest również określenie misji i wizji, określających najważniejsze kierunki rozwoju.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom gminy i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Uwzględniając wyżej wymienione założenia misja Gminy Lipinki brzmi:

„Stworzenie najlepszych warunków do życia, rozwoju i inwestowania na terenie gminy Lipinki poprzez wszechstronny rozwój sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz lepszą integrację społeczności lokalnej”.

Wizja natomiast odnosi się do obrazu przyszłości, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje Gminę Lipinki w perspektywie w 2030 roku, w której zostały dokonane zmiany poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów. Wizja Gminy Lipinki to:

„Gmina Lipinki to region przyjazny mieszkańcom, rolnikom i przedsiębiorcom”.

Jednym z najważniejszych priorytetów w zakresie rozwoju Gminy jest stworzenie atrakcyjnej dla mieszkańców, rolników i przedsiębiorców przestrzeni do zamieszkania oraz rozwoju turystyki i gospodarki. Cel ten może zostać zrealizowany poprzez zapewnienie wysokiej jakości życia dla mieszkańców oraz stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa. Niezwykle istotnym elementem rozwoju Gminy Lipinki jest także środowisko przyrodnicze wraz z jego walorami turystyczno-krajobrazowymi. Dążenia Gminy będą ukierunkowane na poprawę stanu środowiska oraz wdrażanie rozwiązań proekologicznych, aby podnieść jakość życia w Gminie i przeciwdziałać skutkom zmian klimatycznych.

III.2. Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze społecznym

CEL STRATEGICZNY 1: Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców				
OBSZARY POLITYK	CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
BEZPIECZEŃSTWO	Poprawa bezpieczeństwa i komfortu zamieszkania na terenie Gminy	<ul style="list-style-type: none"> Doposażenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej poprzez zakup sprzętu, wozów bojowych oraz umundurowania 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa wyposażenia OSP Większy udział w akcjach ratowniczych 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zakupionego sprzętu, wozów bojowych i umundurowania (szt.) Liczba podjętych akcji ratowniczych (szt.)
		<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa systemu monitoringu oraz współpraca z policją 	<ul style="list-style-type: none"> Stać kontrola kluczowych miejsc na terenie Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba powstałych punktów monitoringu (szt.)
		<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie pełnej sprawności technicznej opraw ulicznych oraz wykonanie nowych oświetleń ulicznych dróg i placów 	<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa oświetlenia ulicznego 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych (szt.)
		<ul style="list-style-type: none"> Tworzenie miejsc parkingowych, budowa chodników oraz infrastruktury zwalniającej 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez rozbudowę chodników przy kluczowych odcinkach dróg Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Gminy Zmniejszenie liczby wypadków drogowych 	<ul style="list-style-type: none"> Długość rozbudowanych/wybudowanych chodników (m) Liczba utworzonych miejsc parkingowych (szt.) Liczba wypadków na drogach (szt.)

		<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z administracją centralną i regionalną w celu rozbudowy i utrzymania systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego poprzez monitorowanie stanu zabezpieczeń przeciwpowodziowych oraz prowadzenie wspólnych działań mających na celu ich rozbudowę i modernizację Ochrona mieszkańców przed skutkami powodzi i podtopień 	<ul style="list-style-type: none"> Zabezpieczanie terenów przed zalaniem i podtopieniami 	<ul style="list-style-type: none"> Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego (%)
EDUKACJA	Rozwój usług edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> Budowa/przebudowa/rozbudowa lub modernizacja placówek oświatowych na terenie Gminy Lipinki wraz z infrastrukturą towarzyszącą Doposażenie placówek oświatowych w sprzęt specjalistyczny, sportowy, pomoce edukacyjne, laboratoria itp. 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa infrastruktury placówek oświatowych Poprawa warunków nauczania w szkołach 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych (szt.) Liczba zamontowanych urządzeń zabawowych Liczba zakupionego sprzętu (szt.)
		<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie nauczycieli w dostosowaniu do wymagań rynku edukacyjnego oraz w doszkąłcaniu i podnoszeniu kwalifikacji 	<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie kompetencji zawodowych oraz kwalifikacji nauczycieli 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nauczycieli, którzy uzyskali awans zawodowy (os.)

		<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie placówek oświatowych pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> Dostosowanie infrastruktury dla potrzeb osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wprowadzonych udogodnień dla osób niepełnosprawnych (szt.)
		<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie placówek do pracy on-line 	<ul style="list-style-type: none"> Dostępność cyfrowa 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zakupionego sprzętu przeznaczonego do pracy on-line (szt.)
		<ul style="list-style-type: none"> Rozwijanie działalności świetlic, prowadzenie różnych zajęć dla dzieci i młodzieży Stworzenie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju i aktywnego czasu wolnego 	<ul style="list-style-type: none"> Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży oraz rozwijanie ich umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba prowadzonych świetlic (szt.) Liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych (szt.)
ZDROWIE I POMOC SPOŁECZNA	Profilaktyka i ochrona zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> Efektywne wykorzystanie środków z funduszu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii na realizację działań promujących spędzanie czasu w zdrowy sposób 	<ul style="list-style-type: none"> Promowanie spędzania wolnego czasu bez używek 	<ul style="list-style-type: none"> Kwota przeznaczona na przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii (zł)
		<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie rozwoju funkcjonowania opieki zdrowotnej Podejmowanie działań mających na celu ochronę zdrowia, w tym rehabilitacja i profilaktyka zdrowotna 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa sprawności funkcjonowania opieki zdrowotnej 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba podjętych działań

		<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych 		
		<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zadań prozdrowotnych w oparciu o ustawę o zdrowiu publicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • Propagowanie zdrowego stylu życia 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych warsztatów/prelekcji • Liczba osób uczestniczących w warsztatach/prelekcjach
KULTURA	Wzrost poczucia tożsamości lokalnej i świadomości obywatelskiej	<ul style="list-style-type: none"> • Zachowanie i utrwalanie tożsamości kulturowej, etnicznej i narodowej poprzez organizację imprez prezentujących twórczość artystów nieprofesjonalnych w zakresie rękodzielnictwa i rzemiosła ludowego • Zapewnienie powszechnego dostępu do kultury oraz korzystania z jej walorów i dóbr przez mieszkańców • Rozwój instytucji kultury (modernizacja niezbędnej infrastruktury, w tym świetlic wiejskich, remiz, bibliotek, wyposażenie w niezbędny sprzęt) 	<ul style="list-style-type: none"> • Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców o charakterze kulturalnym • Zwiększanie poziomu wiedzy mieszkańców, rozwijanie pasji, zainteresowań • Rozwój wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego Gminy • Wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców • Promocja Gminy na zewnątrz 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wydarzeń kulturalnych zorganizowanych przez Gminę w ciągu roku (szt.) • Liczba wydarzeń współorganizowanych z organizacjami pozarządowymi (szt.) • Liczba zmodernizowanych obiektów instytucji kultury (szt.).
KOMUNIKACJA SPOŁECZNA I PROMOCJA	Stały kontakt z mieszkańcami i prowadzenie konsultacji społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • Konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy na zasadach wskazanych w ustawach i właściwej uchwale Rady Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie poziomu komunikacji z mieszkańcami. • Poprawa spójności wizerunkowej Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych konsultacji

		<p>dotyczącej zasad i trybu ich przeprowadzania</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie przy użyciu własnych lub istniejących narzędzi, bezpośredniej i interaktywnej platformy wymiany informacji pomiędzy władzami Gminy, a mieszkańcami, którą można wykorzystywać również w sytuacjach kryzysowych • Wykorzystanie istniejących platform społecznościowych dla mieszkańców w celu aktywizacji i rozbudzenia inicjatyw obywatelskich • Stworzenie jednolitego graficznego wizerunku Gminy i podległych Urzędowi Gminy jednostek 		
		<ul style="list-style-type: none"> • Zbudowanie nowej strony www Gminy, dostosowanej do najnowszych osiągnięć technologicznych oraz pod względem dostępności cyfrowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa czytelności i jakości strony internetowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Stopień zmian wprowadzonych na stronie internetowej (%)
SENIORZY	Aktywizacja społeczna osób starszych	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w programach aktywizujących Seniorów • Zapewnienie oferty dla seniorów: kultura, sport, rekreacja, infrastruktura, rehabilitacja, opieka medyczna • Wspieranie działań aktywizujących wszystkie pokolenia mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • Dopasowanie oferty usług do zmieniającej się struktury demograficznej • Wzrost aktywności społecznej osób starszych • Poprawienie jakości życia poprzez nowe możliwości spędzania czasu wolnego 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych programów aktywizujących Seniorów (szt.) • Liczba osób korzystających z programów aktywizujących Seniorów (os.)

		Gminy, zwłaszcza w zakresie wymiany doświadczeń międzypokoleniowych	<p>przez seniorów i zapewnienia oferty dostosowanej do wieku i interesów tych osób</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integracja osób starszych, możliwość spędzania czasu wolnego z osobami o podobnym wieku i zainteresowaniach 	
		<ul style="list-style-type: none"> • Likwidacja barier architektonicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób starszych – większy udział seniorów w życiu społecznym gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych (szt.)
WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywizacja mieszkańców poprzez promocję i wspieranie działających na terenie Gminy organizacji pozarządowych i grup nieformalnych • Włączenie organizacji pozarządowych jako partnera w realizacji zadań publicznych • Wsparcie organizacyjne i merytoryczne organizacji pozarządowych oraz instytucji współpracujących z gminą i gminnymi jednostkami organizacyjnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością organizacji pozarządowych • Wzrost liczby osób działających w organizacjach pozarządowych • Wzrost liczby działań podejmowanych wspólnie z organizacjami pozarządowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy (szt.) • Liczba zrealizowanych zadań publicznych przez organizacje pozarządowe (szt.)
		<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja funduszu sołectkiego na rzecz mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zadań publicznych sfinansowanych ze 	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota przeznaczona na fundusz sołectki (zł) • Liczba zrealizowanych zadań

			środków funduszu sołeckiego	
CYFRYZACJA I TELEKOMUNIKACJA	Rozszerzenie zakresu e-usług oraz wzrost poziomu cyberbezpieczeństwa w Gminie.	<ul style="list-style-type: none"> Koncentracja na zapewnieniu e-usług adekwatnych do realnych potrzeb, zgłaszanych przez mieszkańców i przedsiębiorców Stworzenie zunifikowanego i przejrzystego portalu informacyjno-usługowego całej administracji samorządowej Przebudowa strony internetowej Gminy Wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Gminą z łatwym dostępem dla mieszkańców do e-usług Opracowanie zestawu szkoleń edukacyjnych oraz coroczne uczestnictwo w szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa cybernetycznego dla pracowników 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie e-usług Zwiększenie bezpieczeństwa i obniżenie kosztów utrzymania niezbędnej infrastruktury Wzrost czytelności i jakości strony internetowej Gminy. Wzrost poziomu wiedzy z zakresu cyberbezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wdrożonych e-usług (szt.). Liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu cyberbezpieczeństwa (szt.) Stopień przebudowania strony internetowej (w %).
USŁUGI KOMUNALNE	Podnoszenie jakości usług komunalnych	<ul style="list-style-type: none"> Wdrożenie nowych technologii w zakresie odzysku, recyklingu oraz zmniejszenia ilości odpadów, w tym wykorzystanie odpadów komunalnych jako źródła energii Zamykanie i rekultywacja składowisk niespełniających 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz postępowania z odpadami Wzrost poziomu czystości Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> Udział odpadów segregowanych w stosunku do całości wyprodukowanych odpadów (%) Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia (%) Liczba usuniętych dzikich wysypisk (szt.).

		<p>wymagań i norm ochrony środowiska.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie standardu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z ustalonych norm krajowych i dyrektyw unijnych • Wsparcie dla gospodarki osadami ściekowymi • Dbłość o czystość w przestrzeni publicznej poprzez sprzątanie terenów Gminy i usuwanie dzikich wysypisk śmieci (wybór wykonawców oraz zawieranie umów na wykonywanie usług utrzymania czystości i porządku oraz na wykonywanie usług likwidacji dzikich wysypisk odpadów) 		
	<p>Podnoszenie jakości pracy urzędu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie badań w zakresie zadowolenia z obsługi klientów w Urzędzie Gminy • Przeszkolenie wszystkich pracowników Urzędu Gminy Lipinki z zakresu profesjonalnej obsługi klienta • Wprowadzanie kolejnych e-usług dla mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości usług gminnych • Poprawa wyników w zakresie obsługi klienta. • Wzrost wiedzy pracowników na temat obsługi klienta. • Wprowadzenie nowych e-usług 	<ul style="list-style-type: none"> • Osiągnięcie średniej co najmniej 80% „dobrych” lub „doskonałych” wyników obsługi klienta w Urzędzie Gminy Biecz w badaniu satysfakcji mieszkańców Gminy prowadzonym raz na dwa lata.

III.3. Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze gospodarczym

CEL STRATEGICZNY 2: Wzrost aktywności gospodarczej z zachowaniem zasad ochrony środowiska				
OBSZARY POLITYK	CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
EKOLOGIA	Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> Kontynuacja pomocy mieszkańcom Gminy w korzystaniu z dotacji na wymianę starych pieców (Rządowy program „Czyste Powietrze”) Montaż instalacji fotowoltaicznych oraz wymiana źródeł ciepła na ekologiczne Promowanie wśród mieszkańców małej retencji oraz gromadzenia wody opadowej 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami ciepła Ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery z tradycyjnych źródeł ciepła Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wymienionych starych pieców w gospodarstwach domowych (szt.) Kwota udzielonych dotacji na wymianę pieców (zł). Liczba zainstalowanych paneli fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych Liczba przeprowadzonych konsultacji z mieszkańcami odnośnie programu „Czyste powietrze”
		<ul style="list-style-type: none"> Rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami [%]
		<ul style="list-style-type: none"> Kontynuowanie działań związanych z likwidacją azbestu 	<ul style="list-style-type: none"> Likwidacja azbestu na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> liczba nieruchomości, w których zlikwidowano azbest (szt.) Ilość zlikwidowanego azbestu (t)

		<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań zwiększających świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i ekologii • Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych na terenie Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych wydarzeń o charakterze proekologicznym w ciągu roku (szt.)
ENERGIA	Optymalizacja w zaopatrzeniu energetycznym, w zaopatrzeniu ciepłym oraz gazowym, a także wspieranie OZE	<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskiwanie finansowania zewnętrznego na rozwój OZE w gminie (w sferze publicznej oraz wsparcie dla mieszkańców i podmiotów prywatnych), termomodernizację budynków oraz wymianę źródeł ciepła 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców • Ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery z tradycyjnych źródeł ciepła. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokość środków finansowych pozyskanych z zew. (zł)
		<ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa efektywności energetycznej budynków 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba budynków z przeprowadzoną termomodernizacją na terenie Gminy (szt.)
		<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie źródeł wytwarzania ciepła do wymagań postawionych w dyrektywach unijnych oraz osiągnięcie w 2025 r. statusu systemu efektywnego energetycznie (co najmniej 50% ciepła wytwarzane z innych paliw niż węgiel) 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa efektywności energetycznej budynków 	<ul style="list-style-type: none"> • Wskaźnik ilości ciepła wytwarzanego z innych paliw niż węgiel (%)
		<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja inwestycji Odnawialne źródła energii dla mieszkańców gmin członkowskich Klastra Energii Biała Ropa 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa efektywności energetycznej budynków 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zainstalowanych paneli fotowoltaicznych (szt.) • Kwota udzielonych dotacji (zł)

	Oświetlenie najważniejszych budynków w Gminie oraz wymiana oświetlenia	<ul style="list-style-type: none"> Przystanki - oświetlenie i monitoring - poprawa bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost poziomu bezpieczeństwa poprzez oświetlenie przystanków 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych (szt.)
		<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie liczby latarni ulicznych przestawionych na energooszczędną technologię LED Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne Rozpoczęcie montażu paneli fotowoltaicznych na ekranach akustycznych - pozyskiwanie energii dla bilansu w oświetleniu ulicznym. 	<ul style="list-style-type: none"> Obniżenie poziomu wykorzystanej energii do oświetlenia ulicznego 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba latarni ulicznych przestawionych na energooszczędną technologię LED (szt.)
ROZWÓJ GOSPODARCZY I RYNEK PRACY	Promocja i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie poziomu konkurencyjności MŚP Promocja i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości poprzez udzielanie dofinansowania do rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej, wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy oraz ochronę istniejących m.in. poprzez podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kapitału ludzkiego Badanie oraz prognozowanie zmian na rynku pracy i praktyczne wykorzystywanie efektów badań 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost zatrudnienia i poprawa bazy dochodowej JST Zwiększenie atrakcyjności Gminy pod względem tworzenia oferty dla nowych mieszkańców i przedsiębiorców Wzrost liczby nowych miejsc pracy 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba podjętych działań w ramach współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami i stowarzyszeniami (szt.) Liczba przedsiębiorców prowadzących działalność w gminie (szt.)
	Aktywizacja zawodowa osób w wieku produkcyjnym	<ul style="list-style-type: none"> Wykorzystanie dostępnych usług i instrumentów rynku pracy w celu dopasowania form wsparcia do 	<ul style="list-style-type: none"> Spadek bezrobocia wśród mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> Wskaźnik poziomu bezrobocia w danym roku (%) Liczba uczestników projektu

	<p>biernych zawodowo lub bezrobotnych</p>	<p>indywidualnych potrzeb poszczególnych odbiorców w ramach aktywizacji zawodowej osób w wieku produkcyjnym biernych zawodowo lub bezrobotnych, w szczególności kobiet, osób w wieku 50 lat i więcej, powracających z zagranicy oraz osób z niepełnosprawnościami</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań mających na celu łagodzenie negatywnych skutków wywołanych na rynku pracy wystąpieniem pandemii COVID-19 • Realizacja projektów społecznych w ramach aktywizacji społecznej i zawodowej osób korzystających z pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie kompetencji zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota przeznaczona na realizację projektu
	<p>Rozwój rolnictwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie rozwoju rolnictwa ekologicznego • Promocja istniejących gospodarstw rolnych • Podnoszenie poziomu wiedzy rolniczej poprzez organizowanie szkoleń, pokazów, demonstracji i wdrożeń 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa kondycji gospodarstw rolnych • Rozwój przedsiębiorczości rolniczej • Wzrost produkcji zdrowej żywności. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zmodernizowanych gospodarstw rolnych (szt.). • Liczba utworzonych przedsiębiorstw rolnych (szt.). • Liczba zorganizowanych szkoleń (szt.). • Liczba uczestników szkoleń (os.).

INWESTYCJE	Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa lub modernizacja infrastruktury drogowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci drogowej na terenie Gminy • Poprawa stanu jakości dróg na terenie Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Długość rozbudowanych/zmodernizowanych dróg (km)
		<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój sieci i infrastruktury przystankowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa i rozwój infrastruktury przystankowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przystanków autobusowych na terenie Gminy (szt.)
		<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępności obiektów i miejsc użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych i osób starszych poprzez znoszenie barier architektonicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych – udział w życiu społecznym gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych (szt.)
		<ul style="list-style-type: none"> • Budowa lub modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, w tym oczyszczalni 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej (szt.) • Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej (szt.)
		<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje w sferze gospodarki odpadami zgodnie z nowoczesnym i technikami z odpadami, w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z ochrony środowiska określonymi normami krajowymi i dyrektywami unijnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawniejsze funkcjonowanie gospodarki odpadami 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych inwestycji w zakresie gospodarki odpadami (szt.)

III.4. Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze przestrzennym

CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój turystyki i rekreacji				
OBSZARY POLITYK	CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
DZIEDZICTWO I HISTORIA	Wykorzystanie dziedzictwa historycznego Gminy w celu osiągnięcia korzyści wizerunkowych oraz zwiększenia ruchu turystycznego	<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność 	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba działań mających na celu promocję dziedzictwa kulturowego (szt.)
		<ul style="list-style-type: none"> Rewitalizacja zabytków na terenie Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost liczby zabytków zrewitalizowanych Zachowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego gminy 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zrewitalizowanych zabytków (szt.) Kwota udzielonych dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub ujętych w gminnej ewidencji zabytków (zł)
		<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie aplikacji łączącej miejsca atrakcyjnie turystycznie na terenie Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy i 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających z aplikacji (os.)

		<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie szlaku turystycznego • Promowanie regionalnych oraz naturalnych i ekologicznych wyrobów rolno-spożywczych 	<p>zwiększenie ruchu turystycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby działań w zakresie promocji regionalnych oraz naturalnych i ekologicznych wyrobów rolno-spożywczych 	<ul style="list-style-type: none"> • Długość szlaku turystycznego (w km) • liczba podjętych działań w ramach promocji naturalnych i ekologicznych wyrobów rolno-spożywczych (szt.)
ZAGODPODAROWANIE PRZESTRZENNE	Dbłość o krajobraz Gminy, estetykę i ład przestrzenny	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniająca różny potencjał rozwojowy poszczególnych części Gminy • Poprawa jakości, funkcjonalności i dostępności istniejących przestrzeni publicznych • Uporządkowanie przestrzeni publicznej w zakresie istniejących reklam, jak również kreowania nowych nośników informacji wizualnej, obiektów małej architektury i ogrodzeń. • Ochrona przed degradacją terenów problemowych i funkcjonalnie z nimi powiązanych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie spójności zagospodarowania przestrzennego terenu Gminy • Rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego. • Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska przyrodniczego, ochrona krajobrazu i racjonalne korzystanie z zasobów środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia zintegrowanych systemów zieleni (ha) • Powierzchnia przestrzeni publicznej dostępnej dla mieszkańców (ha)
SPORT I REKREACJA	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele rekreacyjne i turystyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa i rozbudowa małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej (m.in. ścieżki pieszo-rowerowe, wiaty 	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie jakości życia poprzez zwiększoną aktywność rekreacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia powstałych terenów o przeznaczeniu rekreacyjnym (m2).

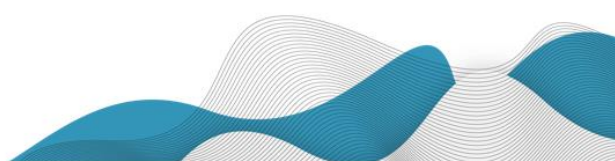
		<p>przystankowe, siłownie zew, place zabaw)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powstanie nowych terenów na cele rekreacyjne • Budowa lub modernizacja infrastruktury turystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego mieszkańców Gminy o charakterze sportowo-rekreacyjnym. • Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wybudowanych / zmodernizowanych obiektów o przeznaczeniu rekreacyjno-sportowym (szt.).
		<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie ruchu turystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • Długość ścieżek pieszo-rowerowych (km) • Liczba wiat przystankowych (szt.).
		<ul style="list-style-type: none"> • Budowa lub modernizacja infrastruktury sportowej • Wzbogacenie oferty rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie jakości życia poprzez zwiększoną aktywność rekreacyjną • Poprawa stanu zdrowia mieszkańców Gminy dzięki uczestnictwu w aktywności fizycznej • Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego mieszkańców Gminy o charakterze sportowo-rekreacyjnym. • Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych imprez sportowych w ciągu roku (szt.) • Liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze sportu wspieranych przez Gminę (szt.) • Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów sportowych (szt.)
TRANSPORT	Rozwój w obszarze usług komunikacyjnych i transportu	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój ścieżek, dróg i ciągów komunikacyjnych dla rowerów wraz z parkingami rowerowymi • Efektywne zarządzanie infrastrukturą Gminy i jej 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby osób korzystających z transportu rowerowego • Rozwój elektromobilności 	<ul style="list-style-type: none"> • Długość ścieżek rowerowych (km). • Liczba utworzonych parkingów rowerowych (szt.) • Długość nowych dróg (km)

	Rozwój elektromobilności i wykorzystanie technologii paliw alternatywnych	<p>rozwój ukierunkowany na wykorzystanie rozwiązań niskoemisyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa i modernizacja dróg 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa infrastruktury drogowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Długość zmodernizowanych dróg (km)
TURYSTYKA	Stałe podnoszenie atrakcyjności turystycznej Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie programu (koncepcji) rozwoju turystyki w Gminie (narzędzia, produkty, typ turysty oraz forma turystyki) • Promocja „Szlaku naftowego” • Ofensywna promocja walorów turystycznych Gminy • Wzbogacenie atrakcyjności turystycznej Gminy poprzez wykorzystanie walorów historyczno-zabytkowych i krajobrazowych • Przygotowanie mieszkańców do roli zapraszających • Podejmowanie współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, Samorządem Województwa Małopolskiego, Małopolską Organizacją Turystyczną, lokalnymi organizacjami turystycznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze turystyki • Podejmowanie współpracy z mediami lokalnymi, ogólnokrajowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa oferty turystycznej Gminy • Zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną wśród mieszkańców i osób odwiedzających Gminę • Wzrost liczby informacji o ofercie turystycznej Gminy w mediach 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba informacji na temat oferty turystycznej pojawiających się w mediach (szt.) • Liczba podejmowanych działań z jednostkami samorządu terytorialnego, Samorządem Województwa Małopolskiego, Małopolską Organizacją Turystyczną, lokalnymi organizacjami turystycznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze turystyki (szt.) • Liczba zorganizowanych konferencji, seminarium, plebiscytów i targów (szt.)

		<p>i zagranicznymi o charakterze turystycznym (portale, blogi, strony społecznościowe)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego oraz branżą turystyczną w ramach organizowanych konferencji, seminarium, plebiscytów i targów		
--	--	--	--	--

**IV Model struktury
funkcjonalno-
przestrzennej Gminy
Lipinki oraz ustalenia
i rekomendacje w zakresie
kształtowania polityki
przestrzennej**

IV.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Lipinki

Gmina Lipinki posiada 100% pokrycia swojej powierzchni planami zagospodarowania przestrzennego. Plany miejscowe oraz zmiany zostały opracowane w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym²⁵. W „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lipinki” obszar gminy podzielono na trzy obszary funkcjonalno-przestrzenne:

- obszar przyrodniczy o funkcji ekologicznej i ochronnej,
- obszar rolno-osadniczy o kierunku uprawowo-hodowlanym,
- obszar osadniczo-rolniczy o koncentracji osadnictwa i działalności gospodarczej.

W granicach gminy Lipinki występują następujące formy ochrony przyrody:

- Magurski Park Narodowy z otuliną
- Obszar Natura 2000 Ostoja Magurska PLH 180001,
- Obszar Natura 2000 Ostoja Bednarka PLH 120033,
- Obszar Natura 2000 Ostoja Wisłoka z Dopływami PLH 180052,
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Beskid Niski PLB 180002,
- Korytarz Ekologiczny Ostoja Magurska,
- 5 Pomników Przyrody,

oraz korytarze ekologiczne o znaczeniu regionalnym i Obszar Węzłowy Beskid Niski. Ponadto gmina graniczy od strony południowo-zachodniej z Południowo małopolskim Obszarem Chronionego Krajobrazu, a od południowo – wschodniej z Obszarem Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego²⁶. Gmina Lipinki posiada w dużej mierze charakter rolniczy. Znaczącą powierzchnię gminy wyznacza rzeźba korzystna dla użytkowania rolniczego, zaś urozmaicona geomorfologia decyduje o możliwościach turystycznej aktywizacji terenu. Na terenie gminy istotny udział mają gleby o średniej przydatności dla produkcji rolnej z dużym udziałem kompleksów glebowych IIIa i IIIb. Lasy Nadleśnictwa Gorlice poza funkcjami produkcyjnymi spełniają także funkcje

---

²⁵ Zob. *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lipinki*, Lipinki 2021, s. 19.

²⁶ Tamże, s. 26.

społeczne i ochronne. Lasy ochronne (przede wszystkim glebochronne) znajdują się na terenie Magurskiego Parku Narodowego, Otuliny Magurskiego Parku Narodowego, zabytkowego parku w Lipinkach z pomnikami przyrody. Powierzchnia gruntów Lasów Państwowych w gminie Lipinki wynosi 31,04 ha. Lasy występują w kilku rejonach gminy. Największe skupiska występują na północnym-wschodzie i południu gminy. Obręb Lipinki ma najbardziej rozdrobnione obszary leśne. Lasy skupiają się w różnej wielkości kompleksach, przy czym zwarte układy przestrzenne tworzą lasy publiczne. Lasy prywatne charakteryzują się natomiast większym rozproszeniem tworząc na ogół niewielkie powierzchnie²⁷.

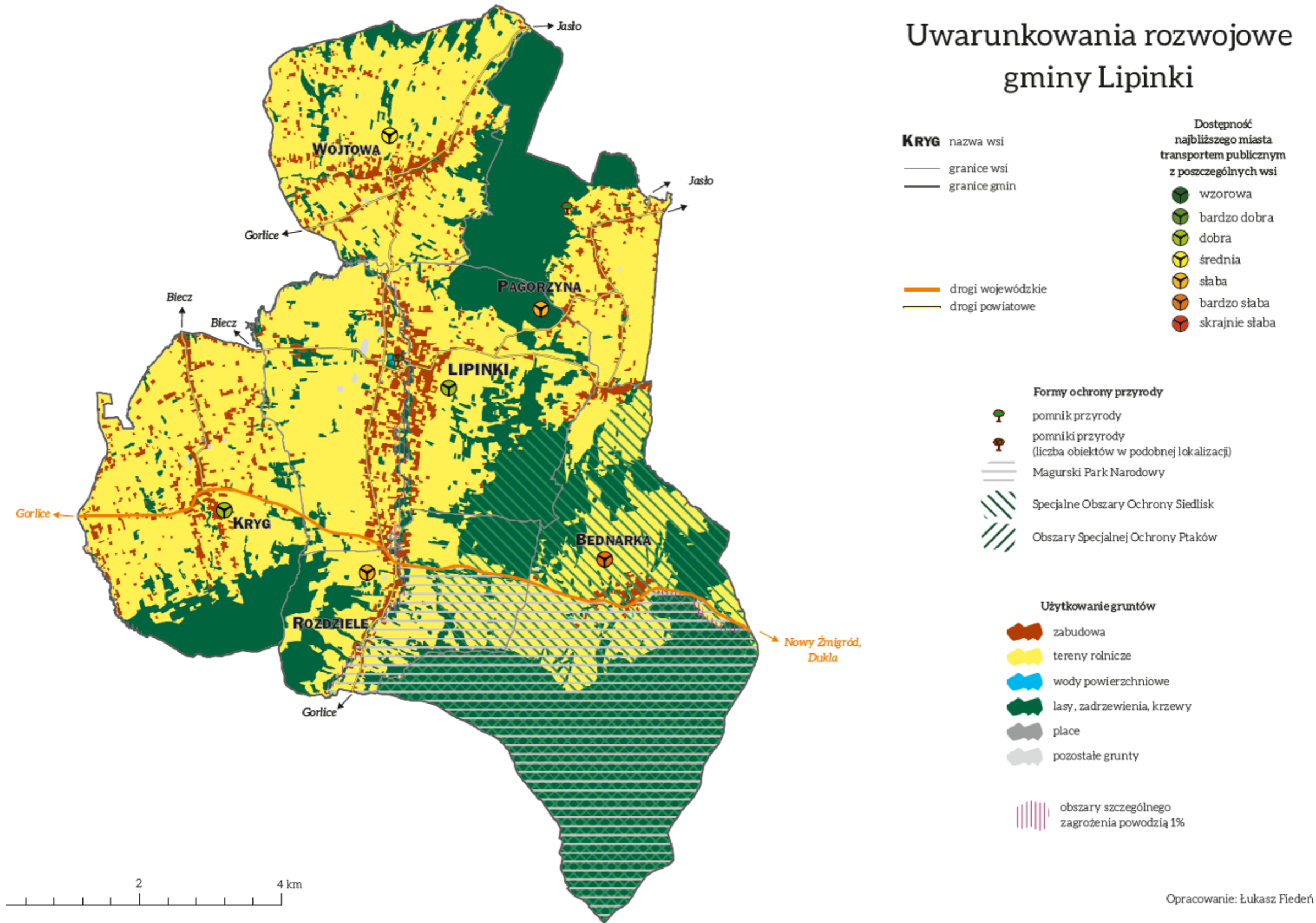
Układ przestrzenny gminy ma charakter harmonijny, który zakłócony jest miejscowo rozproszeniem układów przestrzennych. Krajobraz posiada naturalne cechy. Wsie charakteryzują się dawnym, pasmowym układem z zauważalnym rozproszeniem zabudowy. Na obszarze gminy występuje zabudowa siedliskowa oddalona od zabudowy wsi. Istniejąca zabudowa warunkuje dalszy rozwój osadnictwa na istniejących zasadach zagospodarowania przestrzennego oraz na wyznaczonych planem terenach sąsiadujących z nimi. Tereny mieszkaniowe we wsiach na terenie gminy zlokalizowane są przede wszystkim wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, zwykle o charakterze zabudowy zagrodowej. Miejscami budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne skupione jest w postaci zwartych obszarów zabudowy. W chwili obecnej tereny wiejskie mają znaczne rezerwy terenowe pomiędzy istniejącą zabudową. Należy dążyć do ich uzupełniania w celu zapobiegania dalszemu rozpraszaniu zabudowy oraz utworzeniu zwartych kompleksów. Nadrzędnym ośrodkiem centralnym jest miejscowość Lipinki, będąca głównym elementem funkcjonalno-przestrzennym, gdzie znajduje się siedziba władz samorządowych i licznych ośrodków użyteczności publicznej, takiej jak Ośrodek Zdrowia, Szkoła Podstawowa, Gminne Przedszkole, Gminne Centrum Kultury, Biblioteka Publiczna, Dom Ludowy, dwór Byszewskich, a także punktów usługowych. Usługi świadczone w pozostałych miejscowościach posiadają charakter podstawowy np. w postaci sklepów, nie mniej jednak zlokalizowane są tam również obiekty oświaty, kultury, sportu czy jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej²⁸.

---

²⁷ Tamże, s. 43-44.

²⁸ Tamże, s. 23.

Uwarunkowania rozwojowe gminy Lipinki

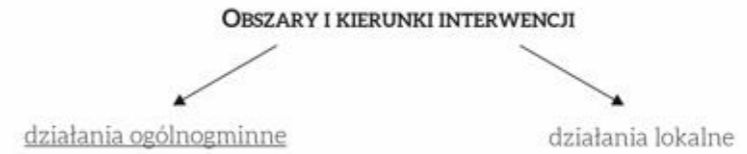
Rysunek 4: Uwarunkowania rozwojowe gminy Lipinki. Opracowanie: Łukasz Fiedeń, Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Źródła danych do opracowania mapy dotyczącej uwarunkowań rozwojowych:

- *Baza danych obiektów topograficznych BDOT 10k (źródło: Główny Urząd Geodezji i Kartografii).*
- *Państwowy rejestr granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (źródło: Główny Urząd Geodezji i Kartografii).*
- *dostępność transportu publicznego: Guzik R., Kołoś A., Fiedeń Ł., Kocaj A., Wiedermann K., 2019, Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna – województwo małopolskie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków.*
- *Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie).*
- *Centralny rejestr form ochrony przyrody (źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska).*

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej to schemat obrazujący zbiór elementów, które w szczególny sposób wpływają na szeroko pojęty rozwój społeczno-gospodarczy Gminy. Model budują zarówno elementy stałe, związane z ukształtowaniem środowiska przyrodniczego, jak i elementy zmienne, ulegające przekształceniom w wyniku działań podejmowanych przez człowieka – osadnictwo, sieci infrastruktury technicznej. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy został oparty na zapisach umieszczonych w „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lipinki”, diagnozie sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej oraz przeprowadzonych konsultacjach. Na podstawie charakterystyk zamieszczonych w niniejszym rozdziale przedstawiono kluczowe wizualizacje dotyczące modelu struktury przestrzenno-funkcjonalnej Gminy Lipinki. Model ten ukazuje długookresową wizję rozwoju gminy i wynika z uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału gminy z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Lipinki

W zakresie ochrony i wykorzystania zasobów przyrody

rozwój turystyki w oparciu o zasoby przyrody

ochrona zasobów przyrody

W zakresie gospodarki

ograniczenie marginalizacji ekonomicznej

W zakresie planowania przestrzennego i transportu

ograniczenie rozpraszania zabudowy

poprawa dostępności transportu publicznego

ograniczenie ryzyka powodziowego

miejsca potencjalnych konfliktów

LIPINKI wieś gminna

KRYG nazwa wsi

— granice wsi

— granice gmin

— drogi wojewódzkie

— drogi powiatowe

Użytkowanie gruntów

zabudowa

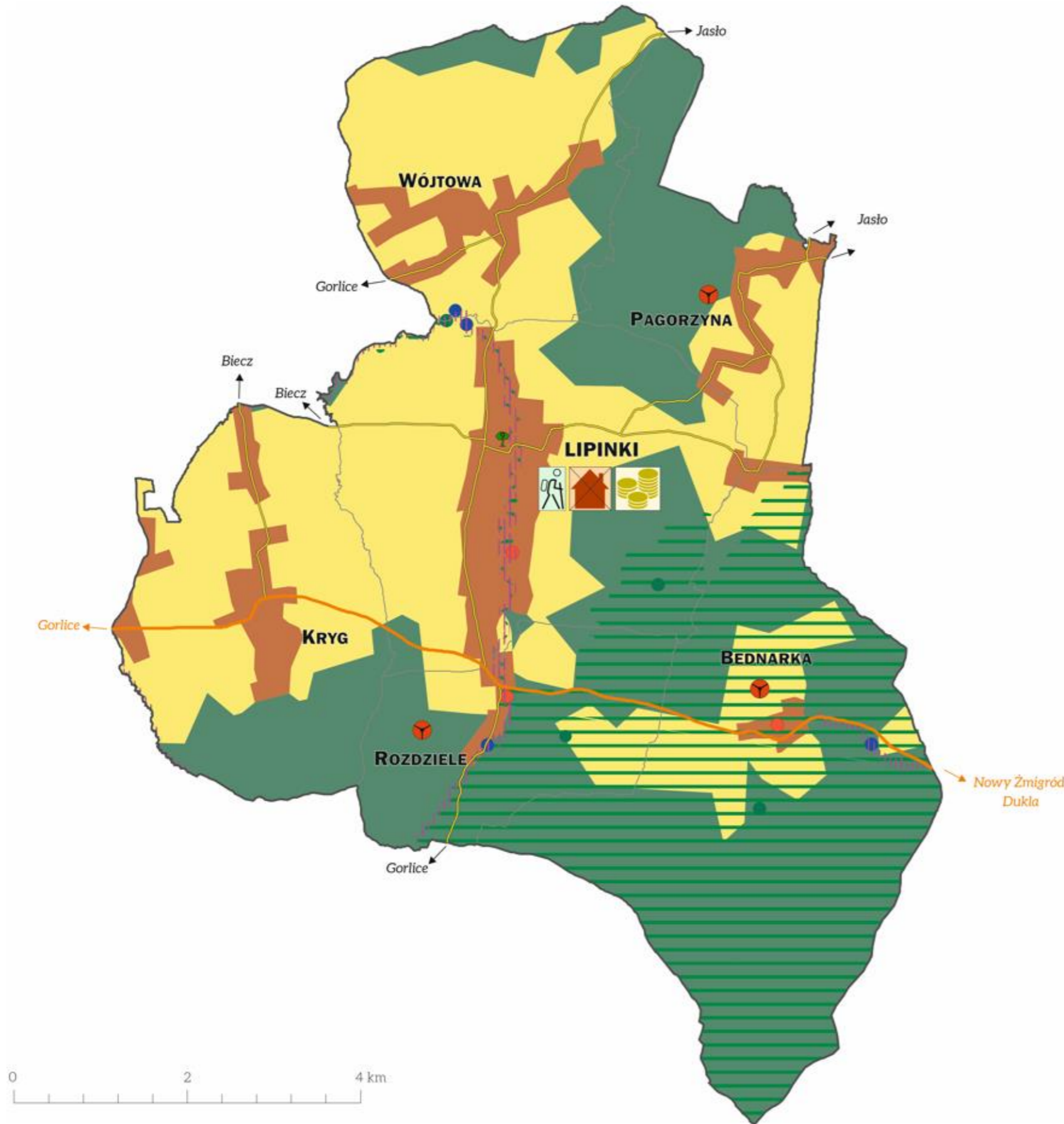
tereny rolnicze

lasy, zadrzewienia, krzewy

obszary chronione

obszary szczególnego zagrożenia powodzią 1%

Opracowanie: Łukasz Fiederń

Rysunek 5: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Lipinki. Opracowanie: Łukasz Fiederń, Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Źródła danych do opracowania modelu funkcjonalno-przestrzennego:

- *Baza Danych Obiektów Ogólnogeograficznych (źródło: Główny Urząd Geodezji i Kartografii).*
- *Baza danych obiektów topograficznych BDOT 10k (źródło: Główny Urząd Geodezji i Kartografii).*
- *Państwowy rejestr granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (źródło: Główny Urząd Geodezji i Kartografii).*
- *dostępność transportu publicznego: Guzik R., Kołoś A., Fiedeń Ł., Kocaj A., Wiedermann K., 2019, Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna – województwo małopolskie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków.*
- *Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie).*
- *Centralny rejestr form ochrony przyrody (źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska).*

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej zawiera oznaczenia dotyczące użytkowania terenu, obszarów chronionych i zagrożonych powodzią oraz sieci drogowej i kolejowej. Zostały także zamieszczone kierunki interwencji w dwóch podziałach:

- 1) działania ogólnogminne oraz działania lokalne (na poziomie poszczególnych miejscowości).
- 2) zakres ochrony i wykorzystywania zasobów przyrody, zakres gospodarki oraz zakres planowania przestrzennego i transportu.

Ponadto na mapie oznaczone są miejscowości, w których znajdują się powierzchniowe formy ochrony przyrody, miejscowości posiadające słabą dostępność transportu publicznego oraz miejsca, gdzie zabudowa jest zlokalizowana na obszarach zagrożonych powodzią. Jako miejsca potencjalnych konfliktów wskazano miejscowości, gdzie duże skupiska zabudowy są położone na obszarach chronionych.

Charakterystyka poszczególnych elementów modelu:

- **Zakres ochrony i wykorzystania zasobów przyrody** – obejmuje rozwój turystyki w oparciu o zasoby przyrody oraz ochronę zasobów przyrody. Na terenie gminy występują następujące formy ochrony przyrody – Magurski Park Narodowy z otuliną, obszary Natura 2000: Ostoja Magurska PLH 180001, Ostoja Bednarka PLH 120033, Ostoja Wisłoka z Dopływami PLH 180052, Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Beskid Niski PLB 180002, Korytarz Ekologiczny Ostoja Magurska, a także 5 Pomników Przyrody. Zakłada się zarówno ochronę tych zasobów, jak i możliwości ich wykorzystania dla rozwoju turystyki, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska.

- **Zakres gospodarki** – obejmuje ograniczenie marginalizacji ekonomicznej. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją, zgodnie z zapisami w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” będą wspierane z poziomu kraju i regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów. W „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” w województwie małopolskim zaliczono do obszarów zmarginalizowanych 29 gmin (w tym gminę Lipinki).

- **Zakres planowania przestrzennego i transportu** – obejmuje ograniczenie rozpraszania zabudowy, poprawę dostępności transportu publicznego oraz ograniczenie ryzyka powodziowego. Negatywnym zjawiskiem na terenie gminy jest rozpraszanie zabudowy na tereny otwarte, co wpływa na zaburzenie harmonijnego układu przestrzennego gminy, podnosi koszty gospodarki komunalnej, a także powoduje niekorzystne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze.

Na system transportowy gminy składa się droga wojewódzka nr 993 relacji Dukla – Gorlice, a także drogi powiatowe uzupełnione drogami gminnymi. Przez obszar gminy Lipinki nie przebiegają linie kolejowe. Jedynym środkiem transportu pasażerskiego jest komunikacja autobusowa. W rozwoju gminy ważne są połączenia zarówno zewnętrzne – a więc możliwość szybkiego i sprawnego dojazdu jak i wyjazdu do/z terenu gminy, a także połączenia wewnętrzne – umożliwiające sprawne poruszanie się po terytorium gminy, a przede wszystkim poprawa dostępności do miasta powiatowego za pośrednictwem transportu publicznego z miejscowości z terenu gminy.

Na terenie gminy Lipinki nie występują duże cieki wodne, które stanowiłyby zagrożenie powodziowe. Jedynie intensywne i długotrwałe opady lub roztopy prowadzą do podtopień wodami gruntowymi. Lokalnym podtopieniom ulegają tereny wzdłuż rzek, ale nie zagrażają one zabudowie.

Na obszarach zagrożenia powodzią lub podtopieniami obowiązują zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych. W celu ograniczenia skutków powodzi i potopień należy wprowadzić:

- pasy ochronne wzdłuż cieków wodnych o szerokości min. 15m licząc od górnej krawędzi skarpy brzegowej;
- zakaz wprowadzania zabudowy kubaturowej, zwartych przegród, nasypów, za wyjątkiem urządzeń hydrotechnicznych;

- konieczność zachowania naturalnego kształtu i charakteru koryta rzeki, wraz z towarzyszącą roślinnością drzewiastą, krzewiastą i zielną;
- zakaz wykonywania prac ziemnych naruszających naturalną rzeźbę terenu i budowę geologiczną;
- zakaz wprowadzania zmian w naturalnym układzie hydrograficznym oraz wód gruntowych.

W zakresie systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego i regulacji stosunków wodnych wyrazem polityki przestrzennej ważne jest także:

- utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji szczegółowej tj. sieci drenarskiej oraz rowów, z obowiązkiem ich przebudowy – w razie wystąpienia kolizji z planowanym zagospodarowaniem – w sposób umożliwiający prawidłowe działanie systemu na terenach sąsiednich;
- realizacja rozbudowy obiektów małej retencji, z zastosowaniem rozwiązań umożliwiających migrację organizmów wodnych.²⁹

Na obszarze gminy Lipinki występuje wiele terenów osuwiskowych i zagrożonych ruchami masowymi. Należy zatem pamiętać, by każdą inwestycję budowlaną poprzedzać dokładnym rozpoznaniem gruntów.

---

²⁹ Tamże, str.116

IV.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Rekomendacje w zakresie rozwoju przestrzennego gminy Lipinki zostały przedstawione w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lipinki z 2021 roku i obejmują:

- rozwijanie polityki zagospodarowania gminy w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju oraz ład przestrzenny,
- kształtowanie zabudowy w sposób zwarty i stosowanie polityki związanej z nierozpraszcaniem zabudowy mieszkaniowej i wyznaczenie terenów pod jej perspektywiczny rozwój,
- dążenie w ramach polityki rozwoju do podniesienia standardu mieszkalnictwa, tj. wzrostu jakości budowanych mieszkań, ich wyposażenia oraz remontu mieszkań zaniedbanych,
- wyznaczenie terenów dla perspektywicznego rozwoju funkcji produkcyjnej, drobnej wytwórczości i usług,
- lokalizacja usług wzdłuż dróg przebiegających przez zabudowę wsi,
- wzbogacenie programu przestrzennego o usługi podstawowe, usługi rzemiosła i wytwórstwa, usługi publiczne, usługi rekreacji w zieleni,
- wielofunkcyjny rozwój ośrodków wiejskich, pod warunkiem zachowania wartości krajobrazu i jego zasobów oraz braku negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze,
- projektowanie zagospodarowania terenów wiejskich jako obszarów zabudowy wielofunkcyjnej,
- lokalizacja gospodarstw specjalistycznych, hodowlanych, ogrodniczych oraz produkcji specjalistycznej zgodnie z przepisami odrębnymi,
- zapewnienie przekształcenia i rozwoju środowiska kulturowego w kierunku kształtowania ładu przestrzennego i harmonii ze środowiskiem naturalnym, jako niezbędnego czynnika jakościowego środowiska życia człowieka,
- lokalizacja zabudowy o funkcji usługowej nieuciążliwej na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w celu rozwoju małych przedsiębiorstw,
- utrzymanie układu ciągów ekologicznych, poprzez ich zakaz zabudowy,

- podniesienie standardów poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej oraz systemu komunikacji,
- lokalizacja urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej oraz melioracji niezależnie od określonego przeznaczenia, w każdym z terenów wyznaczonych w Studium, uwzględniając przepisy odrębne,
- rozwój sfery związanej z usługami rzemiosła i rolnictwa,
- uznanie za priorytet przy planowaniu rozwoju przestrzennego ochrony terenów o wartościach przyrodniczych, krajobrazowych oraz terenów istotnych dla zachowania bioróżnorodności, w tym ochronę przed niekontrolowaną zabudową oraz użytkowaniem,
- wzbogacenie i racjonalne wykorzystywanie walorów systemu przyrodniczego dla rekreacji i rolnictwa,
- utrzymywanie i racjonalne wykorzystywanie systemów przyrodniczych dla potrzeb turystycznokrajoznawczych, rekreacyjnych i usługowych obiektów środowiska kulturowego,
- wyznaczenie obszarów preferowanych do rozwoju funkcji letniskowej, turystycznej o charakterze agroturystyki i rekreacji,
- zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności w zakresie jakości wód i powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego,
- dążenie do wyrównywania szans życiowych mieszkańców poprzez usuwanie barier architektonicznych i komunikacyjnych,
- dążenie do stworzenia właściwych warunków do zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie przemieszczania się ludzi i towarów na terenie gminy, jak też i przemieszczeń zewnętrznych, w tym tranzytu ludzi i towarów przez tereny gminy,
- promowanie rolnictwa na obszarach najlepszych kompleksów glebowych,
- ochrona gleb najwyższych klas (I -III) poprzez częściowy zakaz zabudowy,
- ochrona stref widokowo-krajobrazowych poprzez ochronę przed wprowadzaniem nowej zabudowy, zalesianiem oraz liniami napowietrznymi w strefach widokowo-krajobrazowych,
- wprowadzanie i zagospodarowanie punktów widokowych i tarasów widokowych na cele turystyczne,
- zachowanie otwarcie widokowych poprzez ochronę przed wprowadzaniem nowej zabudowy na terenach otwartych,

- wprowadzanie turystycznych szlaków pieszych i rowerowych w celu rozwijania gminy turystycznie i podkreślenia walorów przyrodniczych.

**V Spójność kierunków
rozwoju Gminy
z kierunkami
wynikającymi ze strategii
rozwoju Województwa**

V.1. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju Województwa

Strategia rozwoju Gminy „Lipinki 2030” wpisuje się w ustalenia nadrzędnych dokumentów planistycznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Poniżej zdefiniowano i wykazano spójność celów zdefiniowanych w Strategii z najważniejszymi dokumentami z ww. poziomów. W kolejnym rozdziale wykazano odwołania do obszarów strategicznej interwencji (OSI) znajdujących się w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, które tworzą płaszczyznę do rozwoju Gminy Lipinki w konkretnych obszarach tematycznych.

Przedmiotowe opracowanie jest zgodne m.in. z następującymi kluczowymi dokumentami przedstawionymi:

Dokumenty na szczeblu krajowym:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030,
- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

Dokumenty na szczeblu regionalnym:

- Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego,
- Program Rozwoju Powiatu Gorlickiego na lata 2021-2027 (projekt).

Dokumenty na szczeblu lokalnym:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lipinki,
- Gminny Program Rewitalizacji Gminy Lipinki na lata 2017- 2022.

CEL STRATEGICZNY 1: Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców

<p>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar: Spójność społeczna: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. • Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem: Budowa zintegrowanego systemu planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. • Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem: Inklusywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców; Budowa zintegrowanego systemu planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. • Obszar: E-państwo: Cyfrowe państwo usługowe.
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego. • 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem. • 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.
<p>Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 3: Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt. • Cel 4: Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie. • Cel 11: Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu.
<p>Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 3 – Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki. • Cel 5 – Stworzenie Polski Cyfrowej. • Cel 10 – Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej. • Cel 11 – Wzrost społecznego kapitału rozwoju.
<p>Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szczegółowy: Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie. • Cel szczegółowy: System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020–2030.

CEL STRATEGICZNY 2: Wzrost aktywności gospodarczej z zachowaniem zasad ochrony środowiska

<p>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar: Rozwój innowacyjnych firm: Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych. • Obszar: Małe i średnie przedsiębiorstwa: Przemiany strukturalne sektora; Nowe formy działania i współpracy; Nowoczesne instrumenty wsparcia. • Obszar: Spójność społeczna: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. • Obszar: Kapitał dla rozwoju: Trwałe zwiększenie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych. • Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych. • Obszar: Finanse publiczne: Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne. • Obszar: Efektywność wykorzystania środków UE: Wykorzystanie środków z budżetu UE w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe.
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo. • 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów. • 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym. • 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach. • 3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.
<p>Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 6: Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi. • Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie. • Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi.

	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 9: Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność. • Cel 13: Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom. • Cel 15: Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej. • Cel 17: Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.
<p>Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 1 – Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji. • Cel 4 – Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki. • Cel 6 – Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”. • Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska. • Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
<p>Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szczegółowy: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka. • Cel szczegółowy: Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach. • Cel szczegółowy: Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej. • Cel szczegółowy: System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020–2030.

CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój turystyki i rekreacji	
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów; Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	<ul style="list-style-type: none"> • 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych. • 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych. • Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów. • Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej. • Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. • Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szczegółowy: Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach.

V.2. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych

W dokumencie „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030” obszar strategicznej interwencji (OSI) definiowany jest jako „wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”³⁰.

W Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, zdefiniowano, że obszarami objętymi strategiczną interwencją w Małopolsce powinny być:

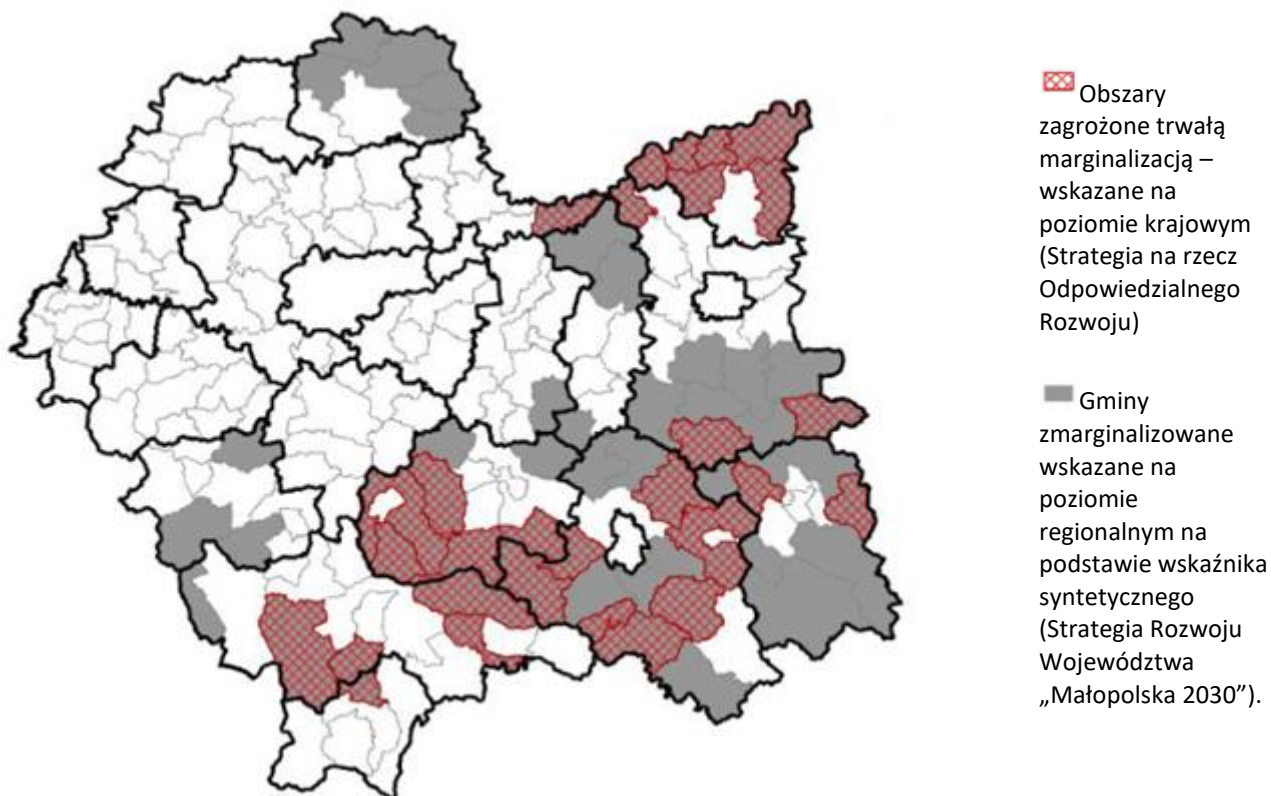
- Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze
- Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF)
- Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia
- Gminy zmarginalizowane (w tym obszary zagrożone trwałą marginalizacją)
- Miejscowości uzdrowiskowe
- Obszary prawnie chronione

Obszary zagrożone trwałą marginalizacją, zgodnie z zapisami w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” będą wspierane z poziomu kraju i regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów. Z poziomu regionalnego przewiduje się objęcie wskazanych OSI krajowych dodatkową interwencją, np. w postaci specjalnych preferencji lub premiujących kryteriów wyboru projektów w RPO WM 2021–2027. W „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” w województwie małopolskim zaliczono do obszarów zmarginalizowanych 29 gmin (w tym gminę Lipinki), z których większość wykazywała przewagę problemów ekonomicznych³¹.

---

³⁰ Zob. *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego*, Warszawa 2019, s. 117.

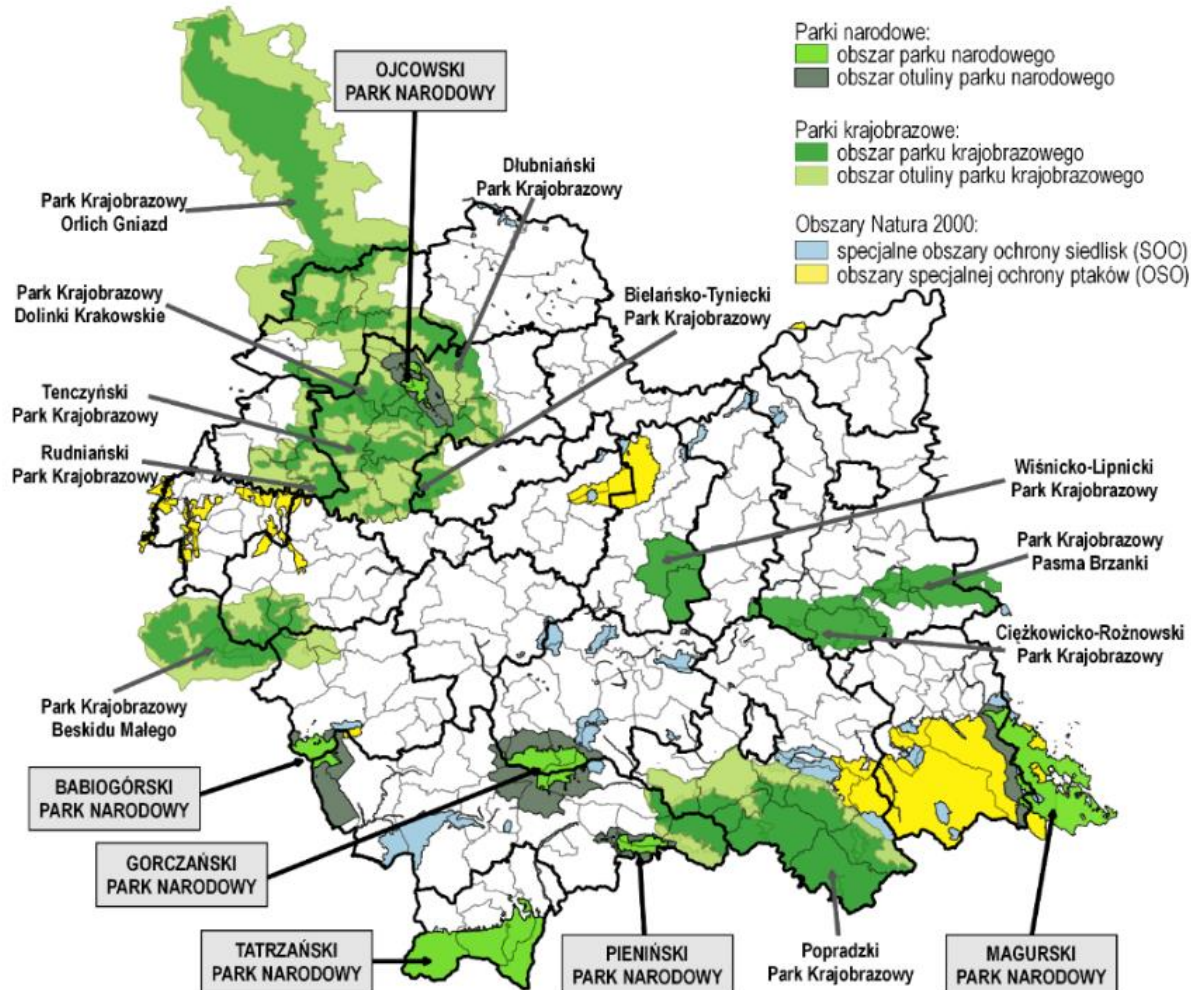
³¹ Zob. *Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”*, Kraków 2020, s. 215.

Rysunek 6: Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce. Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, s. 216.

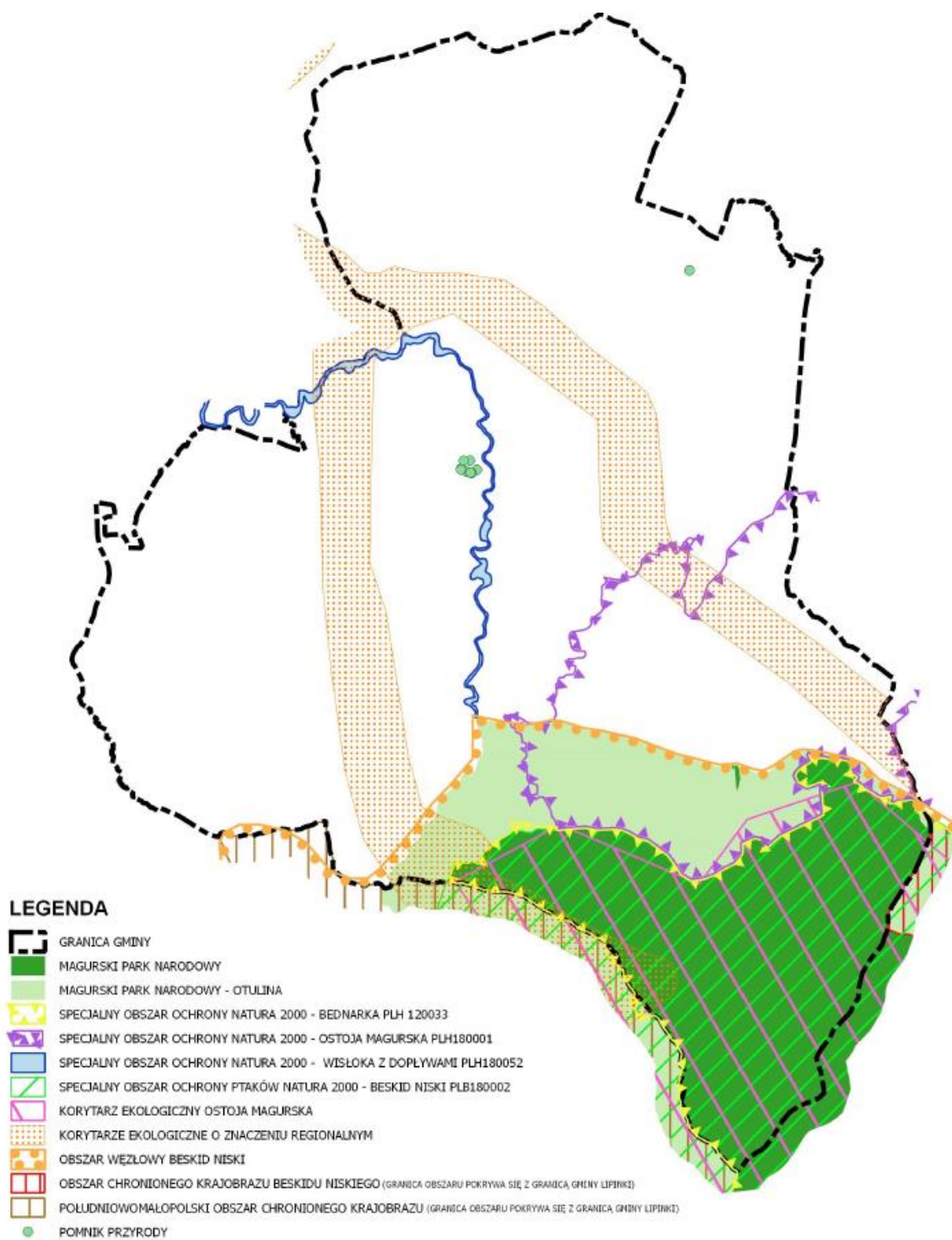
Obszarami objętymi strategiczną interwencją powinny zostać również obszary prawnie chronione, takie jak np. parki narodowe, parki krajobrazowe czy obszary Natura 2000 – obszary szczególnie cenne pod względem przyrodniczym, jak i wprowadzające pewne ograniczenia związane z użytkowaniem mieszkalnym, ekonomicznym, rolniczym oraz leśnym tych i okolicznych terenów. Poza dotychczasowym wsparciem w zakresie ochrony środowiska, szczególna interwencja z poziomu Województwa powinna zostać skierowana do gmin, na terenie których zlokalizowane są obszary prawnie chronione, jako rekompensata dla barier wywoływanych przez obostrzenia środowiskowe. Ponadto Województwo Małopolskie będzie wyróżniać gminy, które wykazują się aktywnością w zakresie działań środowiskowych. Będą one mogły uzyskać preferencje w programach konkursowych finansowanych ze środków budżetu Województwa oraz w ramach konkursów wspieranych ze RPO WM 2021-2027³².

³² Tamże, s. 72.

Rysunek 7: Obszary cenne przyrodniczo. Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17.12.2020 s.218.

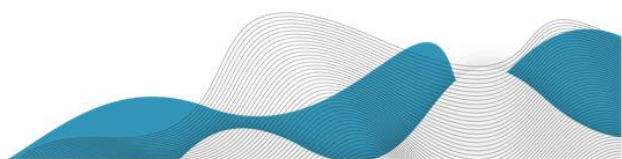
Ponieważ na terenie Gminy Lipinki znajduje się Obszar Natura 2000: PLH 180052 Wisłoka z Dopyływami PLH 180001 Ostoja Mazurska, PLH 120033 Bednarka oraz Magurski Park Narodowy, wpisuje się ona również w OSI obszarów prawnie chronionych.

Rysunek 8: Obszary krajobrazu chronionego. Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lipinki, Lipinki 2021, s. 26.

VI System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Lipinki będzie podlegała cyklicznej sprawozdawczości (monitoring) oraz ocenie uzyskanych efektów (ewaluacja). Na tej podstawie zostaną podjęte ewentualne decyzje o aktualizacji dokumentu. Monitoring i ewaluacja należą, obok planowania, organizowania i motywowania, do kluczowych funkcji zarządzania. Kontrolowanie polega na sprawdzeniu, czy zostały spełnione wymagania w zakresie realizacji procesów i projektów, w odniesieniu do prawa zewnętrznego i wewnętrznego, procedur, mierników i innych zapisów. Ewaluacja jest procesem ciągłym, w którym badane są określone parametry usługi czy programu i na podstawie uzyskiwanych informacji podejmowane są działania doskonalące, służące organizacyjnemu uczeniu się. W ramach wdrażania polityk planowane jest podejmowanie działań, po analizie wyników z monitoringu, które będą miały na celu skorygowanie strategii i dostosowanie jej do zmieniającego się otoczenia lub możliwości/zasobów organizacji. Wyniki monitoringu będą odpowiednio dokumentowane. Na podstawie monitoringu i raportowania zbierane są informacje o wszelkich niezgodnościach (prawnych, związanych z jakością, terminowością, błędami ludzkimi itp.). Analiza przeprowadzana na podstawie wyników ewaluacji będzie podstawą modyfikacji metodologii zarządzania organizacją. Pracownicy uczestniczący we wdrożeniu polityk będą otrzymywać informację zwrotną o sukcesach, jak również o błędach i porażkach wraz z propozycją działań doskonalących. Ewaluacja będzie prowadzona na bieżąco, zwłaszcza w odniesieniu do dokumentów strategicznych i programowych, budżetu, umów, wyznaczonych celów operacyjnych i kluczowych wskaźników efektywności. Zostanie wyznaczona osoba/ zespół do koordynowania i nadzorowania tych działań oraz prowadzona będzie analityka i działania doskonalące. Realizacja założeń przedstawionych w obszarach strategicznych będzie monitorowana za pomocą:

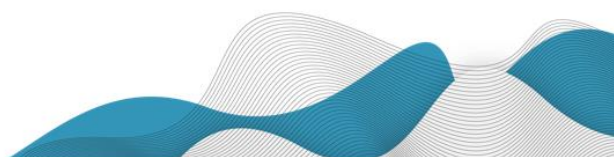
- wskaźników realizacji celów strategicznych i operacyjnych Strategii, które będą mierzalne w sposób ilościowy oraz
- wskaźników kontekstowych, skupionych na ogólnym rozwoju społeczno-gospodarczym Gminy Lipinki, na które wpływają czynniki zewnętrzne, niezależne od działań określonych w niniejszej Strategii. Wskaźniki te będą porównywane z innymi, stosowanymi w strategiach wybranych gmin. W ramach monitoringu realizacji celów, każdego roku zostanie przygotowany raport podsumowujący osiągnięte wyniki oraz analizujący wskaźniki kontekstowe i obejmujący sprawozdania z realizacji programów zawartych w Strategii. Na tej podstawie będą

proponowane wnioski i rekomendacje, które zostaną przekazane do podmiotów odpowiedzialnych w celu wprowadzenia korekty i podjęcia ewentualnych działań naprawczych. Raporty będą udostępniane mieszkańcom gminy.

W celu oceny jakości zaproponowanych w Strategii celów, ich skuteczności, efektywności i adekwatności do zidentyfikowanych potrzeb i problemów, podjęte zostaną działania ewaluacyjne, takie jak:

- ewaluacja bieżąca (on-going), która umożliwi odnalezienie problemów i rekomenduje sposoby ich rozwiązania,
- ewaluacja końcowa (ex post), pozwalająca na ocenę efektów zrealizowanej Strategii. Oprócz wyników monitoringu realizacji Strategii, w badaniach będzie także wykorzystana ocena ryzyka związanego z jej realizacją.

VII Ramy finansowe i źródła finansowania

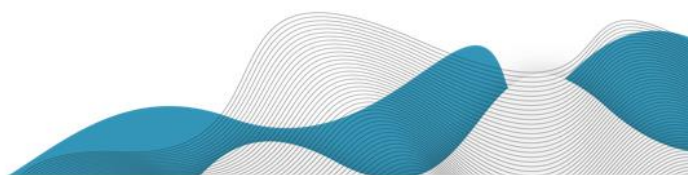

W celu skutecznej realizacji Strategii Rozwoju Gminy Lipinki na lata 2021-2030, samorząd jako jej operator oraz inicjator będzie poszukiwał wszelkich dostępnych źródeł, narzędzi, metod i możliwości realizacji określonych celów, aby urzeczywistnić zaproponowane w dokumencie wizję, misję i cele. Zasadnicze znaczenie dla sfinansowania Strategii ma przede wszystkim katalog środków publicznych, w tym:

- środki własne gminy,
- środki z budżetu województwa małopolskiego,
- środki z budżetu Unii Europejskiej,
- Krajowe Programy Operacyjne,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027,
- Programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych,
- środki budżetu państwa,
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie,
- inne środki publiczne.

Ważnym elementem finansowania interwencji rozwojowych będą również środki prywatne, które mogą zostać wykorzystane do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

VIII LITERATURA

1. Angrosino M., *Badania etnograficzne i obserwacyjne*, Warszawa 2010, s. 67, 139-140, 176.
2. Denzin, *The Research Act: A Theoretical Introduction to Sociological Methods*, 2d ed., McGraw-Hill, New York 1978.
3. Flick U., *Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2012, s. 128.
4. Gmina Lipinki, *Analiza Systemu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Lipinki za 2020 rok*, Lipinki 2021, s. 4.
5. Kostera M., *Antropologia organizacji: metodologia badań terenowych*, Warszawa 2005, s. 98.
6. Polska w liczbach, https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lipinki, [dostęp: 18.08.2021].
7. Powiatowy Urząd Pracy w Gorlicach, *Bezrobocie rejestrowane w gminach powiatu gorlickiego*, 2020.
8. Strona internetowa Urzędu Gminy, <https://www.gminalipinki.pl/pl/238/0/rolnictwo.html> [dostęp: 18.08.2021].
9. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lipinki*, 2019.
10. System Ewidencji Wypadków i Kolizji, źródło: <http://sewik.pl/search> [dostęp: 18.08.2021].
11. Urząd Gminy Lipinki, *Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Lipinki na lata 2020-2022*, Lipinki 2019, s. 6.
12. Urząd Gminy Lipinki, *Raport o stanie Gminy Lipinki za rok 2020*.
13. Urząd Gminy Lipinki, *Roczny Program Współpracy Gminy Lipinki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok*, s. 6.
14. Urząd Gminy, *Raport o stanie Gminy Lipinki za 2019 rok*, Lipinki 2019, s. 8.
15. Urząd Statystyczny w Krakowie, *Powiat gorlicki*, Kraków 2020, https://krakow.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_malopolskie/portrety_powiatow/powiat_gorlicki.pdf [dostęp: 18.08.2021].
16. Wojewódzki Fundusz Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej, *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej*, 2015.
17. Wójt Gminy Lipinki, *Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lipinki*, Lipinki 2019, s. 7.

IX ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1: TABELA EWALUACYJNE

CEL STRATEGICZNY 1: Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców

Cel operacyjny	Działanie	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	TAK/NIE
Poprawa bezpieczeństwa i komfortu zamieszkania na terenie Gminy	Doposażenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej poprzez zakup sprzętu, wozów bojowych oraz umundurowania.				
	Rozbudowa systemu monitoringu oraz współpraca z policją.				
	Zapewnienie pełnej sprawności technicznej opraw ulicznych oraz wykonanie nowych oświetleń ulicznych dróg i placów.				
	Tworzenie miejsc parkingowych, budowa chodników oraz infrastruktury zwalniającej.				

	Współpraca z administracją centralną i regionalną w celu rozbudowy i utrzymania systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego poprzez monitorowanie stanu zabezpieczeń przeciwpowodziowych oraz prowadzenie wspólnych działań mających na celu ich rozbudowę i modernizację.				
	Ochrona mieszkańców przed skutkami powodzi i podtopień.				
Rozwój usług edukacyjnych	Budowa/przebudowa/rozbudowa lub modernizacja placówek oświatowych na terenie Gminy Lipinki wraz z infrastrukturą towarzyszącą.				
	Doposażenie placówek oświatowych w sprzęt specjalistyczny, sportowy, pomoce edukacyjne, laboratoria itp.				
	Wsparcie nauczycieli w dostosowaniu do wymagań rynku edukacyjnego oraz w doskonaleniu i podnoszeniu kwalifikacji.				
	Przygotowanie placówek pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych.				
	Przygotowanie placówek do pracy on-line.				

	Rozwijanie działalności świetlic, prowadzenie różnych zajęć dla dzieci i młodzieży.				
	Stworzenie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju i aktywnego czasu wolnego.				
Profilaktyka i ochrona zdrowia	Efektywne wykorzystanie środków z funduszu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii na realizację działań promujących spędzanie czasu w zdrowy sposób.				
	Podjęcie działań mających na celu ochronę zdrowia, w tym rehabilitacja i profilaktyka zdrowotna.				
	Wsparcie rozwoju funkcjonowania opieki zdrowotnej.				
	Kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych.				
	Realizacja zadań prozdrowotnych w oparciu o ustawę o zdrowiu publicznym.				
Wzrost poczucia tożsamości lokalnej i świadomości obywatelskiej	Zachowanie i utrwalanie tożsamości kulturowej, etnicznej i narodowej poprzez organizację imprez prezentujących twórczość artystów nieprofesjonalnych w zakresie rękodzielnictwa i rzemiosła ludowego.				
	Zapewnienie powszechnego dostępu do kultury oraz				

	korzystania z jej walorów i dóbr przez mieszkańców.				
	Rozwój instytucji kultury (modernizacja niezbędnej infrastruktury, w tym świetlic wiejskich, remiz, bibliotek, doposażenie w niezbędny sprzęt)				
Stały kontakt z mieszkańcami i prowadzenie konsultacji społecznych	Konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy na zasadach wskazanych w ustawach i właściwej uchwale Rady Gminy dotyczącej zasad i trybu ich przeprowadzania.				
	Stworzenie przy użyciu własnych lub istniejących narzędzi, bezpośredniej i interaktywnej platformy wymiany informacji pomiędzy władzami Gminy, a mieszkańcami, którą można wykorzystywać również w sytuacjach kryzysowych.				
	Wykorzystanie istniejących platform społecznościowych dla mieszkańców w celu aktywizacji i rozbudzenia inicjatyw obywatelskich.				
	Stworzenie jednolitego graficznego wizerunku Gminy i podległych Urzędowi Gminy jednostek.				
	Zbudowanie nowej strony www Gminy, dostosowanej do				

	najnowszych osiągnięć technologicznych.				
Aktywizacja społeczna osób starszych	Udział w programach aktywizujących Seniorów.				
	Zapewnienie oferty dla seniorów: kultura, sport, rekreacja, infrastruktura, rehabilitacja, opieka medyczna.				
	Wspieranie działań aktywizujących wszystkie pokolenia mieszkańców Gminy, zwłaszcza w zakresie wymiany doświadczeń międzypokoleniowych.				
	Likwidacja barier architektonicznych.				
Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji społecznych	Aktywizacja mieszkańców poprzez promocję i wspieranie działających na terenie Gminy organizacji pozarządowych i grup nieformalnych.				
	Włączenie organizacji pozarządowych jako partnera w realizacji zadań publicznych.				
	Wsparcie organizacyjne i merytoryczne organizacji pozarządowych oraz instytucji współpracujących z gminą i gminnymi jednostkami organizacyjnymi.				
	Realizacja funduszu sołectkiego na rzecz mieszkańców.				
Rozszerzenie zakresu e-usług oraz wzrost	Koncentracja na zapewnieniu e-usług adekwatnych do realnych				

poziomu cyberbezpieczeństwa w Gminie	potrzeb, zgłaszanych przez mieszkańców i przedsiębiorców.				
	Stworzenie zunifikowanego i przejrzystego portalu informacyjno-usługowego całej administracji samorządowej.				
	Przebudowa strony internetowej Gminy.				
	Wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Gminą z łatwym dostępem dla mieszkańców do e-usług.				
	Opracowanie zestawu szkoleń edukacyjnych oraz coroczne uczestnictwo w szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa cybernetycznego dla pracowników.				
Podnoszenie jakości usług komunalnych	Wdrożenie nowych technologii w zakresie odzysku, recyklingu oraz zmniejszenia ilości odpadów, w tym wykorzystanie odpadów komunalnych jako źródła energii.				
	Podniesienie standardu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z ustalonych norm krajowych i dyrektyw unijnych.				
	Wsparcie dla gospodarki osadami ściekowymi.				

	<p>Dbłość o czystość w przestrzeni publicznej poprzez sprzątnięcie terenów Gminy i usuwanie dzikich wysypisk śmieci (wybór wykonawców oraz zawieranie umów na wykonywanie usług utrzymania czystości i porządku oraz na wykonywanie usług likwidacji dzikich wysypisk odpadów).</p>				
Podnoszenie jakości pracy urzędu	<p>Prowadzenie badań w zakresie zadowolenia z obsługi klientów w Urzędzie Gminy</p>				
	<p>Przeszkolenie wszystkich pracowników Urzędu Gminy Lipinki z zakresu profesjonalnej obsługi klienta</p>				
	<p>Wprowadzanie kolejnych e-usług dla mieszkańców.</p>				

CEL STRATEGICZNY 2: Wzrost aktywności gospodarczej z zachowaniem zasad ochrony środowiska

Cel operacyjny	Działanie	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	TAK/NIE
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Kontynuacja pomocy mieszkańcom Gminy w korzystaniu z dotacji na wymianę starych pieców (Rządowy program „Czyste Powietrze”).				
	Montaż instalacji fotowoltaicznych oraz wymiana źródeł ciepła na ekologiczne.				
	Promowanie wśród mieszkańców małej retencji oraz gromadzenia wody opadowej.				
	Rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów.				
	Kontynuowanie działań związanych z likwidacją azbestu.				
	Podejmowanie działań zwiększających świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i ekologii.				
	Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych na terenie Gminy.				

Optymalizacja w zaopatrzeniu energetycznym, w zaopatrzeniu ciepłym oraz gazowym, a także wspieranie OZE	Pozyskiwanie finansowania zewnętrznego na rozwój OZE w gminie (w sferze publicznej oraz wsparcie dla mieszkańców i podmiotów prywatnych), termomodernizację budynków oraz wymianę źródeł ciepła.				
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.				
	Dostosowanie źródeł wytwarzania ciepła do wymagań postawionych w dyrektywach unijnych oraz osiągnięcie w 2025 r. statusu systemu efektywnego energetycznie (co najmniej 50% ciepła wytwarzane z innych paliw niż węgiel).				
	Realizacja inwestycji Odnawialne źródła energii dla mieszkańców gmin członkowskich Klastra Energii Biała Ropa.				
Oświetlenie najważniejszych budynków w Gminie oraz wymiana oświetlenia	Przystanki - oświetlenie i monitoring - poprawa bezpieczeństwa.				
	Rozpoczęcie montażu paneli fotowoltaicznych na ekranach akustycznych -				

	pozyskiwanie energii dla bilansu w oświetleniu ulicznym.				
	Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne				
	Zwiększenie liczby latarni ulicznych przestawionych na energooszczędną technologię LED zgodnie z przyjętym planem.				
Promocja i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	Zwiększenie poziomu konkurencyjności MŚP.				
	Promocja i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości poprzez udzielanie dofinansowania do rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej, wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy oraz ochronę istniejących m.in. poprzez podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kapitału ludzkiego.				
	Badanie oraz prognozowanie zmian na rynku pracy i praktyczne wykorzystywanie efektów badań.				
Aktywizacja zawodowa osób w wieku produkcyjnym	Wykorzystanie dostępnych usług i instrumentów rynku pracy w celu dopasowania form wsparcia				

biernych zawodowo lub bezrobotnych	do indywidualnych potrzeb poszczególnych odbiorców w ramach aktywizacji zawodowej osób w wieku produkcyjnym biernych zawodowo lub bezrobotnych, w szczególności kobiet, osób w wieku 50 lat i więcej, powracających z zagranicy oraz osób z niepełnosprawnościami.				
	Wspieranie rynku pracy poprzez działania sprzyjające podejmowaniu zatrudnienia przez cudzoziemców.				
	Podejmowanie działań mających na celu łagodzenie negatywnych skutków wywołanych na rynku pracy wystąpieniem pandemii COVID-19.				
	Realizacja projektów społecznych w ramach aktywizacji społecznej i zawodowej osób korzystających z pomocy społecznej.				
Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni	Budowa lub modernizacja infrastruktury drogowej.				
	Rozwój sieci i infrastruktury przystankowej.				

publicznych do potrzeb różnych grup społecznych	Zwiększenie dostępności obiektów i miejsc użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych i osób starszych poprzez znoszenie barier architektonicznych.				
	Budowa lub modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, w tym oczyszczalni.				
	Inwestycje w sferze gospodarki odpadami zgodnie z nowoczesnym i technikami z odpadami, w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z ochrony środowiska określonymi normami krajowymi i dyrektywami unijnymi.				

CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój turystyki i rekreacji

Cel operacyjny	Działanie	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	TAK/NIE
Wykorzystanie dziedzictwa historycznego Gminy w celu osiągnięcia korzyści wizerunkowych oraz zwiększenia ruchu turystycznego	Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.				
	Rewitalizacja zabytków na terenie Gminy.				
	Stworzenie aplikacji łączącej miejsca atrakcyjnie turystycznie na terenie Gminy.				
	Utworzenie szlaku turystycznego.				
	Promowanie regionalnych oraz naturalnych i ekologicznych				

	wyrobów rolno-spożywczych.				
Dbałość o krajobraz Gminy, estetykę i ład przestrzenny	Aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniająca różny potencjał rozwojowy poszczególnych części Gminy.				
	Poprawa jakości, funkcjonalności i dostępności istniejących przestrzeni publicznych.				
	Uporządkowanie przestrzeni publicznej w zakresie istniejących reklam, jak również kreowania nowych nośników informacji wizualnej, obiektów małej architektury i ogrodzeń.				
	Ochrona przed degradacją terenów problemowych i funkcjonalnie z nimi powiązanych.				
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej	Budowa i rozbudowa małej infrastruktury				

na cele rekreacyjne i turystyczne	turystyczno-rekreacyjnej (ścieżki pieszo-rowerowe, wiaty przystankowe, siłownie zew, place zabaw).				
	Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej.				
	Budowa lub modernizacja infrastruktury turystycznej.				
	Budowa lub modernizacja infrastruktury sportowej.				
	Wzbogacenie oferty rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców Gminy.				
Rozwój w obszarze usług komunikacyjnych i transportu	Rozwój ścieżek, dróg i ciągów komunikacyjnych dla rowerów wraz z parkingami rowerowymi.				
	Efektywne zarządzanie infrastrukturą Gminy i jej rozwój ukierunkowany na wykorzystanie				

	rozwiązań niskoemisyjnych.				
	Budowa i modernizacja dróg.				
Stałe podnoszenie atrakcyjności turystycznej Gminy	Opracowanie programu (koncepcji) rozwoju turystyki w Gminie (narzędzia, produkty, typ turysty oraz forma turystyki).				
	Promocja „Szlaku naftowego”.				
	Ofensywna promocja walorów turystycznych Gminy.				
	Wzbogacenie atrakcyjności turystycznej Gminy poprzez wykorzystanie walorów historyczno-zabytkowych i krajobrazowych.				
	Przygotowanie mieszkańców do roli zapraszających.				
	Podejmowanie współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, Samorządem Województwa Małopolskiego,				

	<p>Małopolską Organizacją Turystyczną, lokalnymi organizacjami turystycznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze turystyki.</p>				
	<p>Podjęmowanie współpracy z mediami lokalnymi, ogólnokrajowymi i zagranicznymi o charakterze turystycznym (portale, blogi, strony społecznościowe).</p>				
	<p>Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego oraz branżą turystyczną w ramach organizowanych konferencji, seminarium, plebiscytów i targów.</p>				